

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata:

Amerikoje ir užsieniuose
metams \$4.00
pusei metų \$2.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly

Published in So. Boston, Mass.

Since February 9, 1905

Address:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 45

SOUTH BOSTON, MASS., LAPKRIČIO (NOVEMBER) 8, 1961

56-tieji Metai

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiuro Numerio Kaina 10 Centų

Ar Krašte Vel Atgija Izoliavimosi Politika

Valstybės Pasekretorius Chester Bowles Ispėja, Kad Izoliavimosi Politika Nieko Neišsprendžia; Prieš Pagalbą Užsienams, Nepasitenkinimas Sąjungininkais Ir Neviltis Dėl Taikos Skelbiasi Krašte.

Valstybės pasekretorius Chester Bowles sako, kad kai kurie rimti amerikiečiai pradeda linkti į izoliacinį galvojimą. Jie mato, kad mūsų šalis nevisur pajėgia pakreipti pasaulio įvykius mūsų kraštui palankio kryptimi ir, nusivylę, norėtų visai nusigręžti nuo pasaulio ir užsidaryti savaime kiaute.

Tokie žmonės yra priešinigi pagalbos davimui užsieniams, jie norėtų kraštą apnerti aukstomis muitų sienomis ir skeptiškai žiūrėti į varžytynes su Sovietų Rusija. Tokie žmonės dažnai mano, kad atominis karas yra neišvengiamas ir belaukdami tokio karo skaito reikalinga pirmon galvon apsisvalyti nuo komunistų šalies viduje, o į daug didesnę komunizmo pavojų pasaulyje nelinksta kreipti dėmesio.

Valstybės pasekretorius Chester Bowles ispėja kraštą, kad izoliavimosi politika būtų pražūtinga visam kraštui.

BOSTONAS NEATSILIEK NUO CHICAGOS GENGIŲ

Pereitos savaitės pradžioje Charlestown dienos metu buvo nušautas vienas lažybininkas, kuris policijai buvo žinomas kaip gemblių bosas Bernard McLaughlin. Įtarti jo žmogžudystėje du vyrai tuoj pat buvo suimti, o policija beieskodama pėdsakų šios savaitės pradžioje suėmė ir trečią įtariamą žmogžudystėje asmenį.

Per paskutinius kelius metus Bostono lažybininkai jau yra papildę visą eilę žmogžudysčių ir policijai vis nesisekė gengių karo kaltinikus sugauti.

Dabar pirmą kartą įtariamą žmogžudystėje suimti ir, atrodo, susekti pėdsakai lažybininkų karo kaltininkų.

Visoj Amerikoje garsi savo gengsterių "karais" yra Chicago, bet Bostonas nenori atsilikti nuo Chicagos pavyzdžio.

PESTYNĖS BERLYNE

Berlyne šį pirmadienį prie "kinų sienos" komunistų policija susipešė su vakarinės miesto dalies policija. Komunistai "šaudė" vandens "bombomis", o vakarų policija ašarinėmis dujomis. Po peštynių komunistai pirmieji apleido sieną dėl ašarinių dujų ir pabėgo "verkdami." 9 žmonės pabėgo iš rytų į vakarus.

Generolas E. Walker Pasitraukė iš Vietos

Generolas E. A. Walker pereitą savaitę pasitraukė iš karo tarnybos todėl, kad jo vyresnybė jam išnešė papeikimą už politikavimą ir už skleidimą armijoje idėjų, kurios sunkiai suderinamos su demokratinės šalies karių vieta visuomenėje ir valdžios aparate. Be to, gen. Walker buvo atleistas iš vadovavimo divizijai ir paskirtas kitoms pareigoms.

Protestuodamas prieš jam išneštą papeikimą, gen. E. Walker nutarė visai pasitraukti iš karo tarnybos. Vyriausybė jo atsistatydinimą priėmė.

Kai kas spėja, kad gen. Walker pereis į politinę veiklą, bet pats generolas apie savo tolimesnę veiklą nieko dar nėra sakęs.

NUŠOVĖ 2 ORO PAJĖGŲ KAREIVIUS ORO BAZĖJ

Caswell oro bazėje Maine valstijoje šį pirmadienį atrasti du nušauti kariai, kurie abu jau baigė savo karo tarnybą. Nušautas Mst. seržantas Leon Carswell ir laukūnas John P. Harrison. Jie rasti kazarmėje atskiruose kambariuose nušauti, bet kas tą žmogžudystę papildė, tebėra paslaptis, kaip ir žudymo apinkybės.

Dviejų karių mirtis sužadino apylirkę. Abu kariai paėmė iš Mass. valstijos.

SVEIKI GYVI!

Berlyną perskyrus kinų siena, žmonės begali viens su kitu pasisveikinti palipę ant kopėčių.

JIE LEIDŽIA SATURNO RAKETĄ Į AUKŠTAS AUKŠTYBES

Amerikiečiai pirmą kartą išbandė savo galingą Saturn raketa, kuri savo galingumu pralenks ir rusų turimas galingas raketas. Pirmame bandyme tikrai pirmoji raketa dalis buvo užkurta. Dar praeis nemažai laiko iki raketa galės būti naudojama sunkiems satelitams iškelti į aukštąsias, bet pražia padaryta. Paveiksle matosi modelių ir kontrolės būstinė, iš kurios mokslininkai raketas leidimą tvarkė.

Indijos Vadas Nehru Našus L. Darbininkų Dr-jos Suvažiavimas Atvyko Amerikon

Indijos vadas Nehru sekė madienį lapkričio 5 d. atvyko į Ameriką ir čia turės eilę pasitarimų su prezidentu ir kitais vyriausybės nariais. Tik atvykus svečiui jis buvo paklaustas, kaip jis žiūri į atominių ginklų bandymus. Svečias atsakė, kad jis nemano duoti patarimų Amerikai dėl atominių ginklų bandymų, nors šiaip jau jis tokių ginklų bandymus skaito kenksmingu dalyku.

Indijos vadas turi aptarti daug dalykų su Amerikos vyriausybe ryšium su Indijos ūkio kėlimo klausimais. Indija yra viena iš didžiųjų pasaulio valstybių, kurios ūkiškas gyvenimas yra tolokai atsilikęs nuo industrių valstybių gyvenimo ir todėl Indija paskubomis nori savo ūkį pakelti, nes tik taip ji gali išlaikyti savo demokratišką santvarką ir užtikrinti savo gyventojams darbą ir duonos.

Ghanoje Bombos Pradeda Sproginėti

Pereitą savaitę Ghanos respublikoje kas tai pakišo kelias bombas ir pridarė šiek tiek nuostolių. Spėjama, kad tai opozicija pradeda skelbtis bombomis prieš Ghanos respublikos vyriausybę, kuri su opozicija elgiasi labai griežtai ir daug opozicijos žmonių jau yra sukišusi į kalėjimus.

Dėl bombų Anglijos karalienė gal ir nebevažiuos į Ghaną, kurią ji šią savaitę turėjo lankyti. Dėl to dar eina pasitarimai tarp Ghanos ir Anglijos.

Ghanos respublika Afrikoje yra Anglijos vadovaujamos Tautų Bendruomenės narys.

NUTEISĖ ŠNIPĄ

Buvęs JAV diplomatas Irvin C. Scarbeck nuteistas už valstybės paslapčių išdavimą lenkų komunistams.

Lapkričio 4-5 d. So. Bostono Strand Hall posėdyje Lietuvos Drabininkų Draugijos atstovų suvažiavimas, kuriame buvo 32 astovai ir nemažas būrys svečių.

Per dvi dienas suvažiavimo dalyviai labai uoliai svarstė draugijos reikalus. Jie patvirtino Centro Komiteto apyskaitą, daug dėmesio kreipė "Darbo" žurnalo reikalui ir išrinko komisiją iš Prano Sveikausko, J. Buivydo ir N. Jonuškos, kuri kartu su Centro Komitetu išaiškintų visas galimybes toliau "Darbą" leisti; pavedė Centro Komitetui pasirūpinti duoti draugijos nariams dovanų netrukus Keleivio išleidžiamą St. Michelsono parašytą didelę knygą "Lietuvių išeivija Amerikoje".

Suvažiavimas prisiminė savo veiklius narius, dabar

ligos prispaustus: Steponą Kaurį, žymų kovotoją už darbo žmonių geresnę ateitį, buvusį Darbo redaktorių; Steponą Strazdą, buvusį pirmąjį "Darbo" redaktorių ir seną LDD veikėją ir Juozą Stilsoną, vieną iš Draugijos steigėjų ir pavadė suvažiavimo prezidentui juos pasveikinti.

I Centro Komitetą išrinkti šie asmenys, kurie vėliau pasiskirstė šitaip pareigomis: Pirm. J. Januškis, vicepirm. V. Jackūnas, sekr. N. Jonuška, izr. V. Anesta, nariai: Margareta Michelsonienė, Marija Strazdienė, J. Buivydas, Pr. Ramanauskas, Step. Briedis, ir Jonas Andriukaitis.

Kandidatai: Br. Spūdienė, K. Bukaviackas ir A. Vadelis.

Suvažiavimui vadovavo Br. Spūdienė iš Brooklyno, M. Michelsonienės ir Vyt. Jackūno padedama. Sekretoriavo Jackus Sonda.

Lapkričio 4 d. vakare LDD 21 kuopa suvažiavimo dalyviams pagerbti surengė lanketą, į kurį atsilankė daug būrys svečių.

Kitą kartą bus plačiau apie suvažiavimą parašyta.

35 Automobilai Viename Susidurime

Nepaprasta automobilių nelaimė įvyko Kalifornijoje lapkričio 6 d. prie Riverside.

Ten dėl smėlio audros 35 automobiliai ilėkė vienas į kitą ir susidarė didelė krūva mašinų viena ant kitos. Dėl blogo matymo sąlygų mašinų važio palergva, todėl iš 35 mašinų susidūrimo sužeistu buvo 40, o užmuštu rebuso. Šeši žmonės sužeisti kritiškai.

Tokia nelaimė kelvie yra gal pirmą ir Amerikoje.

Maskva Grasiina Test A-Bombų Sprogdinimus

Maskva Santažuoja Vakarus Grasinimais Testi Atominių Bombų Sprogdinimus Ore; Norėtų Suversti Atsakomybę Ant Amerikos; Rusai Neskelbia Savo Žmonėms, Kiek Jie Orą Jau Užnuodijo.

Protestai Prieš Rusų Bombas Nesiliauja

Protestai prieš rusų sprogdinamas atomines bombas vis dar nesiliauja. Ypač rusų išsprogdintoji galinga virš 50 megatonų bomba kečia didelio pasipiktinimo. Chruščiovas "juokavo," kad rusų mokslininkai "apsirikę" ir vietoje 50 megatonų bombos išsprogdinę žymiai galingesnę bombą, bet jis pridėjo, kad už tai mokslininkai nebūsią baudžiami.

Protestą prieš rusų atominius sprogdinimus reiškė ir reikšia įvairiausios pasaulio organizacijos — darbininkų, mokslininkų, įvairių profesijų studentų ir kitokios. Visi protestai rusų tautai nėra žinomi, nes rusų spauda tuos protestus nutyli, o rusų radijo trukdytojai stengiasi ir užsienio radijo stočių pranešimus apie rusų atominius sprogdinimus užgluminti.

Šį Atradienį Daug Kur Balsuojama

Šį antradienį visoj Amerikoje daugely vietų bus renkamos vietos savivaldybės, kai kur valstijų gubernatoriai ir daug kitokių pareigūnų. Rinkimai krašto politikos krypties repakeis, bet jie gali turėti reikšmės tuo, kad parodys krašto nuotaukas.

Iš žymesnių rinkimų dėmesį kreipia New Yorko didmiesčio majoro rinkimai, New Jersey valstijos gubernatoriaus rinkimai ir eilė kitų rinkimų.

NEBIJO CHRUSČIOVO

Kinijos ministerių pirmininkas Ču-En-lai, dvi dienas pabuvo rusų komunistų kongrese ir išvažiavo namo, prieš tai padėjęs vainiką su Chruščiovui nepatinkamu parašu prie Stalino kapo. Parašas toks: J. V. Stalini, didžiajam marksistui-leninistui."

Sovietų Rusija jau išbandė šiaurėje 31 atominę bombą ir jų tarpe dvi buvo labai galingos. Dėl tų bombų išsprogdinimo oras liko užterstas radioaktyviais nuodais, kurie tik po ilgo laiko išsisklaidys ir pasiuarys nebepavojingi. Kasai bombas pradėjo sprogdinti lauzyuan savo pasisadejamą duotą 1958 metais nebedaryti daugiau atominių sprogdinimų. 1ą pažadą rusai sulaužė ir rugsėjo 1 d. pradėjo savo bandymus, o kiek jie bandymų darė slapta po žeme, tą tik jie nežino.

Rusams pradėjus atominius sprogdinimus, turėjo juos pradėti ir Amerika, nors kol kas Amerika ore sprogdinimų dar nedarė ir tik išsprogdino kelias bombas po žeme.

Pereitą savaitę prezidentas Kennedy sakė, kad jeigu apsvaresčius rusų sprogdinimų rezultatus pasirodys, kad rusai yra padarę žymią techniską pažangą atominių ginklų gamyboje, tai gal ir Amerika turės daryti atominius bandymus ore.

Dėl to Amerikos pasisakymo rusai tuoj atsiliepė, kad jeigu Amerika darys ginklų bandymus, tai ir rusų ginklų bandymus, tai ir rusų Amerikoje toks rusų pasisakymas vertinamas kaip šantažas (blackmail). Jie sprogdina, bet Amerikai jie norėtų uždrausti!

Bandė Pasakyti Rusams Visą Teisybę

Amerikos Balsas per visą eilę radijo stočių pereitą sekmdienį bandė pasiekti klausytojus Rusijoje ir rusų paverktuose kraštuose ir pasakojo "visą teisybę" apie rusų darvtus ir daroms atominių ginklų bandymus.

Kiek tas bandymas pasisekė dar negalima pasakyti. Iš viso 52 radijo stotys per 8 valandas perdavinėjo faktus apie rusų atominius bandymus ir, rodos, kad rusų trukdytojai nepajėgė visų Amerikos radijo stočių pranešimų sutrukdyti. Rusai naudoja apie du tūkstančių radijo trukdytojų (stotys, kurios trukdo klausytis rusams nepatinkamų užsienio stočių pranešimus).

Rusai savo šalies gyventojams labai mažai teranešė apie ju darytus iki šiol 31 atominių bombų bandymus ir kiek jie užteršė orą nuodingomis radioaktyvėmis nuosėdomis.

Jungtinėse Tautose

Pereitą savaitę Jungtinių Tautų organizacija išsirin-ko naują generalinį sekretorių, į vietą lėktuvo nelaimėj Afrikoj žuvusio Dag Hammarskjöld'o. Naujas generalinis sekretorius yra burmietis U Thant, Burmos atstovas J. Tautose. Jis yra iš "neutralios" šalies, buvusios anglų kolonijos ir jo išrinkimas generaliniu sekretoriumi rodo, kad Jungtinių Tautų organizacija pasidarė tikrai "universalinė", su 103 nariais ir "Vakarų pasaulio" atstovai joje besudaro tikrai mažumą, o nusveriantis žodis JT seime nukeliavo į neutralių ir tokių besivadinančių valstybių tarpą.

Sovietų Rusija bandė generalinio sekretoriaus vietą J. Tautose visai panaikinti ir įvesti "troiką" ar trijų sekretorių įstaigą ir visi trys sekretoriai, pagal rusų siūlymą turėtų "veto teisę", jie galėtų veikti tikrai sutartinai, o jei vienas kuris sakytų "ne", tai JT nieko negalėtų daryti. Nuo to siekimo rusai ir dabar neatsisakė, bet jie sutiko laikinai su vienu generaliniu sekretoriumi, bet, matyti, išsuderėjo, kad vyriausias sekretorius dažniau "tartųsi" su paskrektorais.

Jungtinių Tautų organizacijos sumanytojai ir kūrėjai buvo numatę, kad didžiųjų valstybių dominuojama "saugumo taryba" su penkių dikių "veto teise" bus pagrindinis tarptautinės organizacijos organas taikai pasaulyje palaikyti. Rusai iš tos vilties nepaliko nieko. Jie tiek kartų piktnaudėjo savo veto teise, kad dabar visi svarbesni klausimai aptariami JT seime, bet 103 valstybės su skirtingais interesais ir kiekviena su savo mažomis ar dideliomis ambicijomis bei bėdomis, pasauliui tvarkyti visai netinka, nekalbant jau, kad viso seimo nutarimai neturi jokios galios, jei kuri nors stipresnė ar net ir maža valstybė nenori su jo tarimais skaitytis.

JT seimas yra priėmęs daug nutarimų dėl rusų kišimosi į Vengrijos vidaus reikalus, bet rusai tik pasiūkė iš tų tarimų ir Vengriją šeimininkauja, kaip nori. JT seimas nutarė milžiniška dauguma, kad rusai nesprogdintų didžiųjų vandenilio bombų, bet rusai išvadino vieną seimą "isterikais" ir sprogdina savo bombas, kaip jie nori. Tokių pavyzdžių duoda ne tik Rusija, bet ir P. Afrika, ir Prancūzija, ir Indija ir kas tik nori.

JT organizacija įsivėlė į nemažą avantiūrą Kongo respublikoje, bet ir ten jos pastangos davė mažai naudos. Konge JT organizacija ėmėsi "taiką palaikyti," bet pati įsivėlė į karą prieš Katangą ir gavo į kailį. Pasirašė karo paliaubas, bet ruošiasi jas nutraukti. Žadėjo sulaukyti atskiras Kongo provincijas nuo pilietinio karo, bet dabar "neutraliai" žiūri, kaip centralinė Kongo valdžia pradeda kariauti prieš Katangą ir tą karą vadina "policijos akcija." Toks blaškymasis rodo, kad 103 šeimininkai yra nesusipratimas, o ne Kongo painiavos sprendimas.

Naujas generalinis sekretorius Kongo respublikoje turės pirmą progą parodyti, kaip jis supranta JT vaidmenį sukiuziosiose situacijose, kaip Kongo, bet kokį sprendimą jis bebandytų, kam nors jis turės užminti ant kojos, o todėl susilauks ir pirmųjų sunkumų, kaip susilaukė T. Lie Korėjoje ir D. Hammarskjöld tame pačiame Konge.

Kartais minima JT-ų kaž koks vaidmuo Berlyno ginčą sprendžiant, bet visiems yra aišku, kad JT organizacija tik tiek svers Berlyno ginčą, kiek besiginčijantieji patys sutars duoti jai balsą ginčui svarstyti. Tas pats yra nusiginklavimo klausime. Ir jeigu JT organizacija šiaudien išnyktų, niekas tarptautinė padėty nepasikeistų.

Sena šviesių valstybės vyrų svajonė sudaryti tarptautinę organizaciją pajėgią taiką tarp valstybių išlaikyti, tebėra svajonė. Gal kada ta svajonė stosis kūnu, bet tai ateities muzika.

Turint galvoje JT organizacijos silpnumą ir jos universalumą, kai kurių lietuvių pasimojimas iškelti joje Lietuvos ar ir visų Pabaltijai valstybių klausimą, atrodo nerimtas dalykas. Kiek beklabentume Afrikos naujakurių ir Azijos valstybių duris, širdingo pritarimo mūsų reikalui vargu kada sulauksime. Bent šiuo tarpu toki galimybė atrodo niekuo neparemta. O jeigu JT ir priimtų nutarimą dviem trečdaliais balsų grąžinti nepriklausomybę Pabaltijai valstybėms, tai naudos iš to visvien nebūtų, kol Sovietų Rusija, vienu ar kitu būdu, nepasuks į civilizuatą tautų sugyvenimą.

APŽVALGA

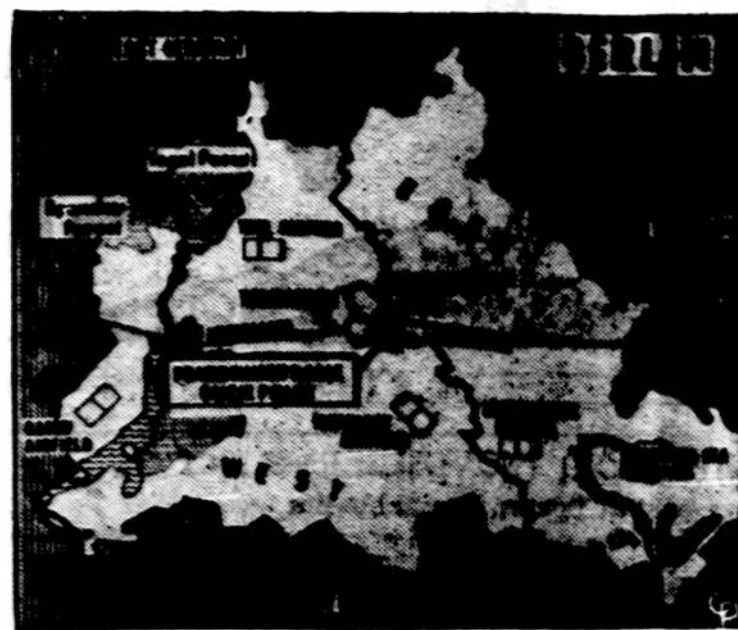
KA JIE DARYTŲ?

Dažnai girdime kritiškų balsų dėl Amerikos Lietuvių Tarybos darbų. Kritika, sako, esąs sveikas dalykas, bet jei kas kritikuoja tik dėl to, kad jam įkyrėjo "tie patys veidai" arba dėl "partiskumo" ar galas žino dar dėl kokių sumetimų, tai turime reikalą su niurnekliais, o ne kritikais. Viens toks, pasirašęs V. Zylė Tysliavos "Vienybėje" priverkė ir pricitavo galybę raudų dėl politinės

emigracijos nepasisekimų praetyje ir baigia, kaip ir pradeda šauksmu, kad jo "dziorgorius" rodo be 15 dvyliką! Kas bus, kai išmuš dvyliką? V. Zylė nesako, jis palieka mums dasiprotėti. O ką daryti, kad laikrodinis sustotų? Stai Zylės receptas:

"Taikas baigti ilgaus testus partinius žaidimus ir keistą aritmetiką. Metas veiksmams persikurti, metas apjungti visas Lietuvos laisvinimo darba stumiančias jėgas: sambūrius (šokių, dainų ar politikierių? Red.), grupes (politines? Red.), korpo-

VIETA, APIE KURIĄ VISI KALBA

Berlyno miesto plane matyti miesto padalinimas į rytų ir vakarų dalis. Prie "Friedrichstrasse" yra svarbiausias perėjimo punktas iš vienos miesto dalies į kitą ir prie to perėjimo atsitinka visokių susidūrimų ir skandalių. Todėl tai skaitoma "karštausia" vieta šaltojo karo fronte.

Socialistų kongresas Romoj

Spalio 27 d. pasibaigė pirmą kartą buvo viešai paskelbtas naujojoje Sov. Komunistų Partijos programoje, kuri šiuo metu yra svarstoma Maskvoje. Kitoje rezoliucijoje, kuri buvo priimta toje pat konferencijoje, reikalaujama atstatyti Rytų Europos kraštus laisvę ir nepriklausomybę. Egzilių konferenciją sveikino Italijos socialdemokratų partijos vardu P. Rossi, primindamas, kad italams egzilių yra gerai žinoma. Daug italų kovojo ir mirė svetimuose kraštuose dėl savo tėvynės laisvės. Jiems suprantami neteisingumai pasaulyje, ypatingai tas, kur viena didelė valstybė paverge ir pavertė kolonijomis visą eilę mažesnių valstybių Europoje.

Kongreso išvakarėse ten pat Romoje posėdžiavo Rytų ir Vid. Europos Socialistų Unija, susidedanti iš dešimties partijų egzilių, jų tarpe Lietuvos Socialdemokratų Partijos.

Konferencijos darbotvarkėje buvo pranešimai apie tarptautinę padėtį, nerusų tautų priešpriešą ir jų rezistenciją Sovietų Sąjungoje, jaunimą Rytų Europoje, taip pat sąlygų palyginimą Rytų Europoje ir Azijos bei Afrikos kraštuose.

Visais klausimais buvo plačios diskusijos, kuriose dalyvavo ir Lietuvos Socialdem. Partijos delegatai. Konferencija galutinai priėmė Vid. ir Rytų socialistų programą — Socialistų Alternatyvą, kuri buvo svarstyta prieš dvejus metus Hamburgo konferencijoje ir dėl kurios per pastaruosius metus buvo susirašinėta tarp atskirų partijų ir Unijos Sekretoriato. Kitais klausimais taip pat priimtos rezoliucijos, iš kurių pažymėtina viena, išsiskirianti savo aktualumu Lietuvai.

Soc. Unija pareiškė griežtą protestą ir prašė laisvojo pasaulio socialistų partijas atkreipti dėmesį į Rusijos komunistų partijos užmačias nutautinti nerusų tautas dabartinės Sov. Sąjungos ribose. Tas rusų planas

racijas (biznio ar studentų ir eks-studentų? Red.). Kitos įkeities nėra, jei norime, kad kas nors iš Vakarų skaitytų su mūsų jėgomis, kvietų prisidėti prie vedamos kovos. Visuomenė reikalauja jungtinio fronto."

Taigi, be 15 dvylikta, reikiama ką nors daryti, bet ką? Čia V. Zylė, po ilgų plepėjimų, pagimdė mažuką pe-

Socialistų Internacinalo pirmininkas Alsig Andersen sveikino Internacinalo ir Danijos socialdemokratų partijos vardu. Jis pasakė, kad Danija taip pat pergyveno nacių okupaciją, bet jis yra įsitikinęs, kad Sovietų okupacija yra žymiai sunkesnė. Todėl socialistų darbais egzilių yra vertintini. Tautų apsisprendimo teisę turinti būti taikoma ne tik Azijoje bei Afrikoje, bet ir Rytų Europoje.

Konferencijoje dalyvavo ir šiltą sveikinimo kalbą pasakė Vokietijos Socialdem. Partijos atstovas Knoerdingen, Amerikos — Freedman, Indijos — Asoka Mehta, Prancūzijos — Pierre Herbant. Be to, sveikino Švedijos ir Britų Darbo Partijos.

Socialistų Internacinalo VII Kongreso atidarymas supuolė su Vengrijos sukilimo penkerių metų sukaktimi. Tas buvo paminėta atidarymo kalbose. Italijos socialdem. Partijos lyderis G. Saragat paminėjo kolonijų likvidavimą pasaulyje ir pareiškė apgailestavimą, kad tuo pat laiku šimtas milijonų Rytų europiečių buvo Sov. Sąjungos pavergti. Sunkūs debesys dengia Europos tautas, priklausiusias senai civilizacijai.

Kongreso darbai didžia dalimi buvo pašvesti Azijai ir Afrikai, bet diskusijose tarptautiniu klausimu dominavo Vokietija ir Berlynas. Kongresas priėmė rezoliuciją, kurioje griežčiausiai žodžiais protestuojama prieš Sovietų Sąjungos atominių pėnklių bandymus, kurie kelia pavojų visai žmonijai.

J. V.

Lazurkina kalba su Leninu

Stalino lavonas lauk!

Sovietų Rusijos komunistų partijos 22-asis kongresas daug ir plačiai kalbėjo apie buvusio sovietų diktatoriaus Stalino nedorybes ir pagaliau priėmė rezoliuciją, kad Stalino lavonas būtų išmestas iš mauzoliejaus, kuriame jis iki šiol gulėjo greta Lenino lavono prie Kremliaus mūro.

Kerštas lavonui gali atrodyti keistas, bet ir laikymas to lavono šalia Lenino lavono irgi buvo keistas po to, kai Chruščiovas 1956 metais Staliną nupiešė komunistų kongresui kaip bailių žmogų, nekaltų komunistų kankintoją ir žudytąją ir kaip liguistą tironą, kuris išvadė geriausius Sovietų Rusijos armijos vadus, išvadė tūkstančius ištikimų partijai komunistų ir net karo metu, kaip vyriausias "generalisimas" vedė tokią netikusią politiką, jog daug tūkstančių karių žuvo tik dėl Stalino nesugebėjimo vadovauti ir dėl jo liguistų įsivaizdavimo, kad jis yra didžiausias genijus.

Per 25 metus rusų komunistai, o su jais ir viso pasaulio komunistai, garbino Staliną kaip didžiausią genijų, o dabar jo lavona meta lauk iš "garbingos" vietos ir liukštį. Ir kas jam draudžia korporaciją ir sambūrius imoti, bet kas toliau bus? Jis lauks, kol kas jį nakvies prie "vedamos kovos". Nuta-

jo vardą maišo su purvais. Stalinas to visko yra nusipelnęs, bet toks po laiko apsiūriėjimas rodo tikrai vieną dalyką, kad mirusį diktatorių yra lengviau apspiaudyti, negu su gyvu kovoti.

Niekindami Staliną rusų komunistai labiau prisimena kitą savo "šventąjį"—Leniną ir jam pradeda melstis, kaip nesenai jie meldėsi Stalinui. Stalino laikais buvo įprasta du kartu pakuoti genialųjį Staliną ir vieną kartą Leniną, o dabar Lenino vardas garbinamas be jokios konkurencijos.

Paimsime vieną pavyzdį: Kalbant apie Stalino lavono pašalinimą iš Lenino mauzoliejaus komunistų kongrese, paėmė žodį sena komunistė, ir partiją įstojus 1902 metais, Dora Lazurkina. Ji, kaip sena bolševikė, Stalino laikais buvo įmesta į kalėjimą ir išbuvo kalėjime apie 20 metų! "Senus bolševikus" Stalinas ir jo politinė policija su ypatingu pamėgimu persekiojo, todėl ir Dora Lazurkina buvo kuo tai apkaltinta ir sėdėjo kalėjime be jokios kaltės. Bet ta moteris sako, kad ir kalėjime būdama "aš garbinau Staliną ir jaučiau, kad jis buvo daug partijai nusipelnęs iki 1934 metu." Sėdi moterėlė kalėjime ir "garbina" budeli, kurs ja be kaltės ten iškū! Bet tai dar ne viskas. Ji sako, kad tik 1956 metais, kada partijos kongresas nuvainikavo Staliną, ji supratusi, kad Stalinas yra

nevertas jos meilės ir garbinimo, o siame kongrese ji jau ėmė žodį ir sakė, kad Stalinas buvo didelių blogybių priežastis ir tai:

"Ne tik dėl valymų be teismų ir ne tik todėl, kad daug žmonių nekaltai buvo kalinami. Ne tik dėl visų tų dalykų, bet dėlto, kad visa sudaryta atmosfera buvo priešinga Lenino dvasiai."

Leninas gyvena jos širdyje

Dora Lazurkina sakė kongresui, kad Leninas gyvena jos širdyje ir ji su juo kartais pasikalba. Ji sakė, jog: "Vakar aš vėl su juo (Leninu) kalbėjau lyg tarsi jis būtų buvęs gyvas prieš mane. Ir jis sakė, kad jam nemalonu gulėti šalia Stalino, kurs tiek daug blogo partijai padarė."

Toks Bernadettės, atsiprašau, Doros pasikalbėjimas su Leninu, kurs "gyvena jos širdyje," yra grynas mistiizmas ir gal nėra ko stebėtis, kad bolševizmo davatka, kalėjime per 20 metų išvarginta ir padariusi iš partijos savo bažnyčią ir dievą, "kalbasi" su dvasiomis ir savo pasikalbėjimus pasakoja komunistų kongresui, bet kongresas jos nenušvilpė, o jai paplojo ir pritarė jos žodžiams, kad Leninas "žmoniškausias iš visų žmonių ir nemėgsta gulėti šalia Stalino, nežiūrint jo nuopelnų partijai iki 1934 metu."

Lenino dievinimas, Doros Lazurkinos rodomu pavzdžiu, yra tain nat šlykščiai juokingas, kaip ir Stalino

Kas savaitė

Prievartaus Suomiją?

Baigęs sprogdinti savo didžiusias bombas ir iškrapštes Staliną iš Lenino mauzoliejaus, Nikita Chruščiov nutarė "pasitarti" su Suomija dėl "bendro gynimosi" ir dėl bendrų pavojų. Tuo tikslu Maskva pasiuntė Suomijai ilgą notą su nusiskundimais prieš vakarinę Vokietiją, prieš Norvegiją ir Daniją ir sako, kad Suomijai ir Sovietijai gresia pavojus iš tų kraštų, o todėl kviečia suomių į konferenciją aptarti tuos pavojus bendrai su rusais ir ką tai nutarti. Rusai nesako, kas konferencijai turės būti nutarta, bet aišku ir be sakymo, kad rusai bandys suomių tamoriau prišti prie rusų užsienio politikos vežimelio.

I rusų kviečiamą konferenciją suomių turės vykti, bet ką rusai iš suomių išpės ir kokios "pagalbos" šaltajame kare susilauks, tai jau kitas dalykas.

Albanija pasiūliausi

Rusai daug kalbėjo apie Albanijos komunistų "stalinizmą" ir terorizmą, bet albaniško nykštuko neužbaidė. Ir ko Albanams bijoti, jei jie neturi bendrų sienų su Chruščiovo imperija ir jei kinų komunistai juos ima savo globon? Kai N. Chruščiov nutarė išmesti Stalino lavoną iš Lenino pomirtinio guolio, albanai tą žvėg išaiškino kaip Chruščiovo bandymą savo "revizionizmą" ir marksizmo iškraipymą pridengti visokais prasimanymais apie gerąjį leninistą ir marksistą

Josifą Džugašvili-Staliną!

Ir ką Chruščiovas gali atsakyti Albanijos kritikams? Jis juk, iš tikrųjų, daro reviziją šventajame Lenino rašte ir ima iš to rašto tą, kas jam nepadinka ar nebetinka Maskvos vedamai politikai. Albanai tą ir sako, o kad jie turi savo Staliną galvažudį, jie ir rusų Stalinui gero žodžio nesigaili.

Karas Konge?

Kongo respublika vėl rodo karingą veidą. Centralinė to krašto vyriausybė paskelbė, kad ji nutarė jėga sujungti kraštą ir tuo tikslu siunčia savo kariuomenę į atskilusią Katangos provinciją. Centralinės vyriausybės kariuomenės vadas gen. Mbutu paskelbė, kad jo įsakymu kariuomenė plaučiu frontu atakuoja Katangą ir jau įsiveržė į tą provinciją 35 mylias!

Greit po to atsiliopė ir Katanga. Jos vyriausybė paskelbė, kad įsiveržėliai išvaryti iš Katangos! Sekamą dieną ir Leopoldville paskelbė, kad centralinės vyriausybės kariuomenė atsitraukė iš Katangos ir laukia sustiprinimų...

"Karas" Konge lyg ir pasibaigė šiuo tarpu ir jeigu Jungtinių Tautų organizacija nesikiš į tą karą, kraštas gal ir užmirš apie karą.

Naujasis JT gen. sekretorius U Thant jau tarėsi su savo pusekretoriais dėl Kongo tvarkymo. Jo sprendimas gal ir lems, ar Kongo turės taiką, ar naujas peštynes.

J. D.

visai dar nesenais liaupsinimais. Jis yra taip pat bukinantis ir žmones žeminantis, kaip ir lankstymasis iki kulnų prieš Gruzijos sadistą išsigimėlį.

Lenino netenka lyginti su Stalinu, bet tikrenybėje juk Leninas ir pagimdė tą totalitarinę valstybę, kurioj Stalinai, Molotovai, Ježovai, Malenkovai ir Chruščiovai ir gali didelę šalį vesti į "išganymą," vadinamąjį komunizmo. Leninas prieš savo mirtį, šviesiomis valandomis tarp (spėjama, ir rodos ne be pagrindo, sifilitinio) pamisimo, patarė partijai pašalinti Staliną iš partijos generalinio sekretoriaus vietos, bet diktatorių prie mirties nebėra diktatorių, ypač jei kitas kandidatas į diktatorių jau turi užtenkamai galios. Todėl ir Lenino balsas tik po 30 metų buvo "išgirstas," kada Stalinas jau buvo nebegyvas. Tik Lenino sukurtoji totalitarinė valstybė gali būti tokie niekšiški dalykai, kaip žmonių sistematiskas apgaudinėjimas valdžios melais, klaidingomis informacijomis ir besaikišiais pažadais apie būsimą laimę, kada galėsi nemokamai gatvėkariais važinėti ir nemokamai bute gyventi.

Apie "žmoniškausią iš visų žmonių"—Leniną, kuris dabar vienas miega mauzoliejuje prie Kremliaus mūro, teks atskirai pakalbėti.

—ed.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

Lenkijos lietuviai

(Elta) Lenkijos lietuvių vienkartinis leidinys "Aušra" savo 2 nr. paskelbė informaciją pluoštą apie Lenkijoje gyvenančių lietuvių kultūros ir kt. reikalus. Čia patiekiami keletą duomenų iš kultūrinės veiklos.

Lietuviškos mokyklos Lenkijoje

Siaurinėj Seinų apskrityje dalyje gyvena didžiausias lietuvių skaičius. Dabar Seinų apskrities valdinės mokyklose mokosi apie 800 lietuvių tautybės vaikų, o lietuvių kalbos mokosi 700 (120 mokinių daugiau kaip praėjusiais mokslo metais). Jaučiama, kad tėvai labiau ima vertinti ir suprasti gimtosios kalbos reikšmę.

Punsko mieste veikia lietuvių vid. mokykla, ir šiais metais ji išleidžia trečiąją abiturientų laidą. Lietuvių kalba įvesta ir Seinų vid. mokyklos aukštesnės klasės. Lietuvių gimnazija Punske su lietuvių dėstomąja kalba buvo įsteigta 1956 m. Nesenai pastatius naujas patalpas, moksleiviai turi galimybės pasiekti geresnių mokslo rezultatų. Baigę Punsko gimnaziją abiturientai studijuoja aukštuosius mokslus, kai kurie jau įstojo į Varšuvos politechnikumą, aviacijos fakulteta. Pačiu mokiniu teigimu, esanti netiesa, kad lietuvių kalba uždaranti absolventams duris į aukštesias mokyklas. Šiuo metu šioje gimnazijoje (vad. licejuje) skaudžiai jaučiamas pirmokvklinio bendrabučio trūkumas. Čia moksleiviai turi suorganizuoti ir skautu drangove ir sėkmingai rungtis su lenkų skautais.

Jaučiamas vadovėlių trūkumas

Šiais mokslo metais lietuvių kalba numatoma įvesti dar keliose mokyklose. Lenkų darbo partija su vyriausybe įvairiom tautinėm mažumom, taigi ir lietuviams, yra parengusi vadovėlius, pvz., Lenkijoje buvo išleistas lietuviškas elementorius I klasei ir skaitiniai II, III ir IV klasėms. Pradedant V klase ir baigiant XI-ja vadovėliai gaunami iš Lietuvos. Vis dėlto nusiskundžiama lietuviškų vadovėlių trūkumu, ir tai sudaro sunkumų, šių ir lietuvių koncertai. Lie-

nes medžiagą pamokoms tenka verstis iš lenkų kalbos. Trūksta ir grožinės literatūros knygų, ypač žemesniųjų klasių mokiniams. Trūksta knygų ir kaimo mokyklose, ypač tose, kur lietuvių kalba yra dėstomuoju dalyku. Nusiskundžiama ir mokytojų trūkumu, ir patys moksleiviai skatinami, baigę mokyklą ir išėję aukštuosius mokslus, grįžti atgal ir dirbti tautiečių tarpe. Abiturientų dalis jau panašiai yra pasielgusi. Pastaruoju metu dar buvo nusiskundžiama per mažu mokinių skaičiumi VIII-Ix klasėse.

Lietuviai — stiprus elementas Suvalkijoje

Šiais metais įvykiuose rinkimuose į tautines tarybas pateko visa eilė veiklių lietuvių. Tarėjų į vaivadijos Tautinę Tarybą iš lietuvių tarpo išrinktas Algirdas Skripka, įsigijęs Suvalkijos gyventojų tarpe ne tik lietuvių, bet ir lenkų pasitikėjimą. A. Skripka yra ir LVKD (Lietuvių Visuomenės Kultūros D-jos) pirmininkas. Tarėjais į apskrities Tautinę Tarybą išrinkti lietuviai: Kmieliauskas Jonas (Seinai), Petruškevičius Eug. (Seinai), Valiukonis Juozas (Jonarastis), Jonušonis Jonas (Klevai), Petronis Juozas (Lumbiai), Dabulis Juozas (Dusnyčia), Vektorienė Julija (Kampučiai), Anuškevičienė Eugenija (Punkas), Klukinskas Juozas (Žvykeliai), Nevulytė Danutė (Vaitakėmis), Krivieris Stasys (Vidugiriu Rūda) ir Nevulis Jurgis (Didžiuliai). Tarėjais į Punske. Vidugiriu. Klevu, Juodeliškiu, Smalėnu ir Aradninku apylinkių Tautines Tarybas buvo išrinkti 52 lietuviai iš bendrojo 75 tarėjų skaičiaus.

Lietuviai Varšuvoje

Lietuvių Visuomenės Kultūros Draugijos Varšuvos skyrius savo aktyvia veikla sugebėjo suburti į vieną orą ir apylinkėse gyvenančius lietuvių bei jiems prijaučiančius asmenis. Draugijos patalpose rengiami susirinkimai, iškilmingi minėjimai. Pradėta veikla meninės savivieklis srityje, surengti lietuviškų vadovėlių trūkumu, ir tai sudaro sunkumų, šių ir lietuvių koncertai. Lie-

tuvaits, tautiniais rūbais pasipuošusios, pasirodo su deklamacijom (Maironis...), šokiais. Suorganizuotas ir choras su naujais dainų repertuaru, vedami ir pjesimo kursai. Šiais metais kovo mėn. Varšuvos lietuviai suorganizavo ir lietuvių tautinių dainų parodą.

Pavykusi liaudies meno paroda Varšuvoje

LVKD-jos pastangomis Varšuvoje surengta paroda buvo įvykis Lenkijos lietuvių gyvenime. Parodoje buvo eksponuotos knygos, išverstos iš lietuvių į lenkų kalbą, lietuvių liaudies meno — audiniai. Parodoje pasirodė dailininkai St. Gaida ir Kazys Svainovskis. Šis pastarasis parodė akvarelinę tapybą ir grafiką, o Gaida peizažus alieje tapyba. Liaudies meno eksponatai parodoje buvo paimti iš gyventojų, Suvalkijos lietuvių. Audinių spalvų deriniai pasižymėjo subtilumu, raštai — įvairumu ir kruopščiu išpildymu. Trečiame parodos skyriuje parodyti grožinės literatūros vertimai į lenkų kalbą — P. Cvirkos, J. Baltušio, V. Mykoliaičio-Putino, J. Biliūno ir kt. knygos.

Vėliau paroda iš Varšuvos buvo perkelta į Seinus, ir ją galėjo aplankyti ne tik Seinų ir Suvalkų sričių gyventojai, bet ir žmonės iš įvairių Lenkijos vietovių. Parodoje lankytojų skaičius kasdien siekė net ligi šimto ir visi išėdavo patenkinti, susižavėję lietuvių dūkų darbais. Paroda buvo proga ir toliau gyvenantiems pažinti lietuvių lietuvių liaudies talentą ir kūrybinės dvasios tobulėjimo raidą.

Parodai pasibaigus buvo paskirti premijos eksponatų savininkams, pirmoji premija paskirta Antanui Macekonui iš Seinų ir Kaziu Švainovskui iš Varšuvos. Lenkijos lietuviai deda pastangas surengti ir daugiau panašių parodų.

Kultūros namai Punske

Lietuvių centras — Punkskas. Čia ilgesnį laiką buvo LVKD-jos būstinė, o dabar nuo 1956 m. veikia Lietuvių Kultūros Namai. Nuo tada įsikūrė meno mylėtojų rateliai, prasidėjo gyvensnis kultūros švietimo darbas. Įvairių vietovių rateliai pastatė vaidinimus, pvz., vieni labiausiai pavykusių buvo: Kreivėnu ratelio A. Vienuolio "Prieblandoje", Valinčių ratelio "Gaila ūsų". Vaidinimus rengiant be jokio atlyginimo talkininkavo lietuviai mokytojai.

1960 m. Kultūros Namai Punske suorganizavo teatro ansamblį, į kurį įsijungė geriausi vaidintojai iš aplinkinių kaimų ratelių. Pirmasis pastatytas spektaklis — J. Grušo "Herkus Mantas" — turėjo didelį pasisekimą. Liaudies šokių grupės susiorganizavo Kreivėnuose, Vidugiriuose, Navininkuose ir pačiame Punske. Su liaudies šokiais buvo ir gastrolės į tolimiausias lietuvių ir lenkų apgyventas vietas. Šiais metais Kultūros Namuose dar susiorganizavo ir moterų choras ir trio. Per trumpą

SITAIP LEKĖ SATURN

Iš Floridos paleista Saturn raketa per 8 minutes nusileido netoli Bahamas salų.

HARTFORD, CONN.

Turėjome puikų koncertą

Spalio 29 d. turėjome progą išgirsti Alg. Kačanausko vadovaujamą Rūtos choro ir solistų puikų koncertą.

Skambūs dainininkų balsai ir gražios lietuviškos dainos nukėlė klausytojus į Lietuvos žaliuojančius miškus ir kalnelius; besiklausydami jautėme, lyg girdėtume ošiančius Lietuvos miškus ir lyg matytume jos vingiuojančias upes ir blizgančius ežerus.

Labai įspūdingi buvo tautiniai drabužiai, kuriais dainininkai buvo pasipuoę pirmojo daly, kai buvo dainuojamos lietuviškos dainos, o antrojo daly dainininkės dėvėjo šviesias sukneles. Toj daly Liūdas Stukas su choru padainavo kelias arijas, iš kurių geriausiai patiko arija iš "Čigonų barono".

Koncerto pelnas skiria-

laiką choras sudarė per 20 dainų repertuarą trims ir keturiems balsams ir pasirodė žymesnėmis progomis. L. Kultūros Namai Punske virto pačiu svarbiausiu kultūrinio židiniu, ir jo veikla spinduliuoja ir į platesnes Punske apylinkes.

PO NAUJŲ METŲ "KELEIVIS" KAINUOS \$5

"Keleivio" leidėjai nutarė laikraščio kainą nuo 1962 metų pradžios pakelti iki 5 dolerių metams.

Per aštuonius metus laikraščio kainą išlaikėme keturius dolerius metams, bet visų reikmenų, kaip popierius, rašalas, miesto ir valstijos mokesčiai, visokie pataisymai, paštas, elektra, telefonas, mašinų dalys ir viskas kita žymiai pabrango, todėl už senąją kainą laikraščio leisti nebeįmanoma.

Laikraščio darbininkų uždariai yra labai žemi, palyginus su kitų darbininkų uždariais, bet ir juos reikėjo nors šiek tiek pakelti.

Tikime, kad skaitytojai supras, jog nelengva širdimi keliame laikraščio kainą, bet tą turėjome daryti. Prašome skaitytojus ir bičiulius ir toliau remti laikraštį, jį platinti ir jame bendradarbiauti.

Šiais metais laikraštį užsisakyti arba atnaujinti galima senąja kaina.

"Keleivio" Leidėjai

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

BALFO DRABUŽIŲ VAJUS

Antrojo Pasaulinio karo pabaigoj Vokietijoje lietuvių pagėgėlių buvo apie 60,000 asmenų. Apie 6%, tai yra apie 3,600 negalėjo išemigruoti, nes buvo seneliai, ligoniai (daugumoje džiovininkai), našlės moterys su mažais vaikais ir pan. Dabar Vokietijoje yra apie 1,500 vaikų nuo 1 iki 16 metų amžiaus. Kai kurie iš jų gauna iš vokiečių valdžios pašalpą, tačiau jos dažnai neužtenka net maitinimui. Todėl Balfas parūpina iš Amerikos valdžios maisto produktų ir siunčia lietuviams į Vokietiją. Lietuvių kolonijose surenkamus varotus drabužius irgi siunčia mūsų žmonėms į Vokietiją ar į Lenkiją.

Vokiečių valdžia gerai žino, kad iš gaunamos šalpos žmonės negali padariau pragyventi, todėl pati valdžia apmoka transportą už Balfos siunčiamą maistą ir drabužius.

Bolfo Centre (105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.) gaunamus drabužius surišuoja, supakuoja, nuveža į uostą. Rūšiuojant drabužius paaiškėjo, kad kai kurios kolonijos prisiunčia visai nudėvėtus, vartojimui netinkamus, o už jų atvežimą reikia mokėti. Todėl Balfas prašo neduoti tokių drabužių, kurių jau negalima nešioti, nes pasidaro bereikalingų išlaidų ir darbo.

Balfas prašo duoti ne tik gerus drabužius, bet taipogi avalynę, baltinius, patalynę, ypač paklodes ir antklodes. Jie vargšai, būdami per 17 metų tremtyje, tų dalykų negali nusipirkti. Bolfo pirm. prel. J. B. Končius sako, kad jis, šią vasarą būdamas Vokietijoje, matęs lietuvių skurdą ir patyręs jų trūkumus. Kai į stovyklą ateina Bolfo drabužiai, žmonės sustoja iš vakaro eilėse ir per naktį išbūna, kad gautų geresnį švarką ar kurį kitą apdarą. Likusieji Vokietijoje lietuviai yra geradariams labai dėkingi ir prašė, kad mes jų neapleistume, sako Bolfo pirmininkas.

Bolfo sandėliai tušti

Spalio 25 d. laivu iš New Yorko išsiuntus į V. Vokietiją tremtiniams 5,930 sv. drabužių ir 890 sv. avalynės, Bolfo sandėliai liko tušti.

Kaip atrodo šių dienų Lietuva?

Vilnių, Kauną, Trakus ir kitus Lietuvos miestus matysime Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos skyriaus susirinkime, kuris bus lapkričio 10 d. Lietuvių Atletų Klubu salėj. Jame spalvotą filmą rodys ir paaiškinimus duos žurnalistas S. Narkeliūnaitė, kuri šią vasarą lankėsi Lietuvoje. Pradžią 7 val. vak.

Filmo pažūrėti ir paaiškinimų pasiklausyti gali ateiti ir pašaliniai.

Lankėsi dr. D. Kasaitienė

Dr. Danutė Kasaitienė,

kuri praeitą vasarą Vokietijoje baigė medicinos mokslus, New Yorque lankė savo draugus ir pažįstamus.

Bendruomenė pirkė namus

Lietuvių daugiausia apgyventoj New Yorque daly — Woodhavene — Lietuvių Bendruomenės skyrius pirkė namus.

Tame name buvo Demokrato Klubas. Jame yra 2 salės ir 6 kambariai. Sumokėjo už jį \$24,000.

Linkėtina, kad šie namai būtų visų lietuvių namai. Iki šiol Woodhavene lietuvių organizacijos neturėjo kame susirinkti ir reikėdavo važiuoti į kitas miesto dalis.

Tikėsime, kad Woodhavene lietuviai, turėdami kur susirinkti, pabus iš snaudulio.

A. J.

Brooklyniečiai Floridoje

Daug brooklyniečių yra išvykusių į Floridą, vieni pastoviai apsigyventi, kiti rudens ir žiemą praleisti.

Povilas Kriaučiukas buvo nuvykęs į St. Petersburgą. Kadangi tenai lietuviai neturi klubo sueigoms, tai jam nepatiko ir todėl nuvyko į Miami, kur praeitų metų žiemą maloniai praleido, nes lietuvių klube turi progos pasimatyti su iš įvairių miestų atvykusiais lietuviams.

Buvęs Brooklynė menų veikėjas K. B. Kriaučiūnas, pastoviai Miami apsigyvenęs, rašo:

"Nusipirkau namą išmokėjimui. Kas mėnesis mokau po \$50.00, o "dydo" vis dar negaunu. Supykęs išėjau, palikdamas ne tik namą, bet ir šį pasaulį."

Nesiskubink, Kazy, geriau nerasi, nes amžinytės namas be langų ir be išėjimų durų. Jame būdamas Floridos saulės nematysi.

Juozo ir Onos Ginkų jubiliejus

Šiais metais Ginkai mini dvilypį jubiliejų: 40 metų jų vedybinio gyvenimo ir taip pat 40 m. laikomos saldinių krautuvės, vadinamos Saldainių Palociumi, —495 Grand St., Brooklyne.

Pastaraisiais metais Juozo sveikata pašlėjo, todėl ir visuomeninėj veikloj jo nebematome, o krautuvę tvarko žmona, sūnus ir marti.

K. Žemaitis

DORVAL, P.Q.

Išsikėlė į Kaliforniją

Antanas Jankevičius, Keleivio skaitytojas, išsikėlė į Los Angeles, Calif.

EUSTIS, FLA.

Cia apsigyveno G. K. Braze

Čia pas savo dukterį apsigyveno ilgametis Miami gyventojas ir Keleivio bendradarbis C. K. Braze su žmona. Išsikelti privertė žmonos sušlubavusi sveikata.

Linkime Braziams ramių dienų naujoj vietoj.

Ir gilus vanduo dugną turi.

AMERIKOS IDOMYBES

Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažūrėti Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelionę Aliaskon: Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Įspūdžiai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškos ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Įspūdžiai iš Meksikos; Bulių kova; Pas mormonus: jų tikyba, praeitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskęsta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvys be akių... Ir daug, daug kitų idomybių! Su gražiais paveikslais.

Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

Iš pavergtos Lietuvos

Visuomet pagal Maskvos įsakymą

Lietuvoje valdžioje tėra Maskvos pastumdėliai. Tą žino ir patys komunistai, tik jie nedrįsta, net saugiai New Yorke ar Chicagoj sėdintieji, to viešai pripažinti.

Stai Vilniuje leidžiama "Sovietiskaja Litva" spalio 6 d. išspausdino karo mokslo kandidato J. Gorelik straipsnį apie generolą Jeronimą Uborevičių.

Generolas iškeltas stačiai į padebesius. Jis ir karo didvyris, ir svarbių veiklų karo klausimais autorius, ir veiklus partijos narys, žodžiu, "jis visą savo gyvenimą aukojo partijai ir socializmui", todėl nusipelnė amžinos pagarbos.

Bet tas "mokslininkas" nė žodžiu neužsimena, kad, Stalinui įsakius, ir gen. Uborevičius kartu su tūkstančiais kitų karininkų buvo sušaudytas.

Gal dabar, kai net Stalino lavonas iš mauzoliejaus Maskvoje pašalintas, bus duotas leidimas ir Lietuvos komunistams pasakyti, kodėl mirė toks "garbingas" vyras Uborevičius, tik 41 metus teisę gyvenęs.

Ton bylon buvo įveltas ir sušaudytas ir antras lietuvis — gen. Vytautas Putna. Įsidėmėkite, kad šitiems ir kitiems Stalino kruvinoms darbams tada pritarė ir Nikita Chruščiovas ir Stalina garbino.

Senos bėdos

Nepriklausomą Lietuvą nereikėjo niekam raginti žemdirbius laiku dirvą suarti, pasėti, nuplauti, suvežti ir kitus darbus atlikti, o dabar laikraščiai ir radijas vis ragina ir skelbia, kad su darbais atsilekama.

Stai ir dabar žiema jau čia pat, o daug kur neaišrios dirvos, kai kur net nepradėtas cukrinių runkelių nuėmimas.

Giriamasi didelėmis statybomis, bet iš tikrųjų jos atrodo liūdnai. Tą pripažįsta ir Komunistų partijos centro sekretorius Maniūsis, kuris vadovauja pramonei ir kapitalinei statybai.

Užplanuojama daug, bet planai neįvykdomi, statybos užtęsimos kelerius metus. Žmonės juokaudami kalba: "Ilgai statysime komunizmą". Stai paprastą pirtį statėme šešerius metus, ir tai dar šilto vandens nėra.

A. Zmuidzinavičius sukako 85 m.

Spalio 31 d. dailininkui Antanui Zmuidzinavičiui sukako 85 m. Dailininkas tebėra geros sveikatos ir dirba savo profesijos darbą.

St. Vainiūnas — kompozitorius

Lietuvos kompozitorių sąjungos pirmininkas St. Vainiūnas "Tiesoje" — bara kompozitorius, kad jų kūryboje pamirštami "opieji komunizmo statybos klausimai".

100 mil. reikalauja laisvės

(Elta) Spalio mėn. 19-20 dienomis rarysiuje į specialiąją sesiją buvo susirinkusi pavergtųjų Europos Tautų (PET) organizacija. Tai penktoji Europoje sukviesta sesija (anksčiau jos vykdavo Strasburgo mieste) ir šiais metais ji vyko įtemptos tarptautinės padėties metu. Šioje sesijoje dalyvavo ne tik devynių pavergtųjų kraštų delegatai (po 10 nuo kiekvienos tautybės), bet ir visa eilė garbės svečių ir stebėtojų. Delegatai su svečiais sudarė per 150 žmonių būrį. Per tris dienas vyko išsamių referatų skaitymas, plačios diskusijos, pagaliau buvo priimtos rezoliucijos.

Sesija laikoma labai pavykusia, pavergtieji atkreipė pasaulinės spaudos dėmesį (ją atzimejo Paryžiaus spauda, kitų europinių kraštų dienraščiai, paminėjo ir JAV spauda). Firmą kartą sesijoje su sveikinimo ir nuosirdaus paskatinimo kalbomis pasirodė tiek daug JAV, Prancūzijos ir Fed. Vokietijos politikų, diplomatų, parlamentarų, kariuomenės atstovų.

Sesiją atidarė neseniai išrinktas naujasis PET pirmininkas Fereno Nagy. Sudarius prezidentūmą, buvo išklausa eilės sveikinimo. PET sesijoje įžymūs svečiai kalbėjo ir kitomis dienomis, jų ypač gausu buvo paskutinės sesijos dieną. Pagrindinė tema — "Pavergtos tautos ir Europos laisvė" kalbėjo buvęs rumūnų užs. reik. ministras Const. Viscianu. Kitas referatas — "Pavergtos

tautos Europos vienybės procese" ir "Padėtis pavergtuose kraštuose" perskaitė Virgil Venianin ir lietuvių delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas. Po referatų sekė gyvos diskusijos. Paskutinę sesijos dieną buvo priimtos kelios rezoliucijos.

Lietuvių delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas prieš sesiją ir po jos lankėsi įvairiuose Europos miestuose. Spalio mėn. pabaigoje jis turėjo eilę pasitarimų Ponoje. PET (ACEN) Vokietijos būstinėje.

Dalyvavo ir kitų organizacijų atstovai

Pavergtųjų Europos Tautų specialios sesijos posėdžiuose Paryžiuje salia PET delegatų (jie buvo iš Europos ir iš JAV) dar dalyvavo penkių kitų organizacijų delegatai, jų tarpe ir Tarptautinė Valtiečių Sąjunga. Šios penkių organizacijų Paryžiuje buvo atstovaujamos 25 asmenų. Kelios organizacijos į Paryžiaus sesiją pasiuntė ir savo delegatus svečių teisėmis. Delegatų, svečių tarpe buvo visa eilė žymių asmenų, savo metu dirbusių politinėje, diplomatinėje tarnyboje, kaip Tarpt. Valtiečių S-gos pirm. ir buvęs lenku min. pirmininkas St. Mikolajczyk, dabartinis PET pirmininkas, buv. Vengrijos min. pirm. Ferenc Nagy, buv. vengru atstovas Paryžiuje Paul Auer, buv. lenku ambasadorius Paryžiuje Morawskis, Rumūnijos užsienio reik. min. Viscianu ir buv. Čekoslovakijos ambasadorius Paryžiuje Psus-

ky.

Išskabinas didžiulis užrašas jau pasakė tai, kuriuo tikslu sesijai buvo susirinkę pavergtųjų tautų atstovai, ir jis bylojo: "Simtas milijonų europiečių reikalauja apsisprendimo teisės".

Vykę debatai išryškino tris vedamąsias pavergtųjų suvažiavimo kryptis. Pirmoji jų siekia atkreipti vakarų valstybių dėmesį į tai, kad ateityje tarantis su sovietais (pasitarimų atveju ar toliau vykstant nerūg karui) būtų prisiminti sovietų sateliniai ir jų pavergtieji kraštai ir kad Vakarai gintų jų kraštų apsisprendimo teisę. Baigiantis sesijos darbams priimtoje rezoliucijoje buvo tarp kitko pabrėžta: "PET sesija Paryžiuje skubiai kreipiasi į Europos kraštus ir į visą pasaulį, reikalaujama gražinti laisvę jų atstovaujamoms tautos ir drauge prašydama paremti šias tautas sugrąžinti į laisvųjų Europos kraštų bendruomenę".

Pasmerkė sovietinį kolonializmą

Sesijos debatų eigoje išliko pavergtųjų simpatijos vak. Europoje vykdomam apjungimo procesui. Jis veikia pavergtuosius kraštus, ir jis gali prisidėti prie jų pavergtųjų tautų pasipriešinimo sovietiniam režimui, kuriam tas europinis apjungimas visai svetimas. Trečioji specialioje sesijoje iškelta kryptis, tai kolonialinė politika ir reikalas jos atsakyti. Kai Didž. Britanija su Prancūzija išlaisvino iš kolonializmo varžytą visą eilę Azijos ir Afrikos kraštų ir dabar jiems pripažintą nepriklausomų respublikų statusą, tai Maskva ir toliau kolonialinėse sąlygose tebelaiko eilę pavergtųjų kraštų. Sesijoje susirinkę tų pavergtųjų kraštų atstovai, politikai rado reikalingą atkreipti dėmesį į tai, kad Jungt. Tautos turėtų iškelti sovietinio kolonializmo tikrovę ir per Jungt. Tautų tribūną turėtų būti siekiama tautų apsisprendimo teisę pripažinti visoms tautoms.

Laisvųjų kraštų žymių svečių kalbos

Paryžiuje vykusio pavergtųjų sesija šiais metais savo tarpe turėjo visą eilę svečių, pasakiusių nuosirdžias, pavergtųjų su entuziazmu priėmusias kalbas. Jungt. Amerikos Valtstybių profesinių sąjungų atstovas Brown paprastais ir nuosirdžiais žodžiais iškėlė mintį, kad Vakarų didiosios valstybės turėtų atsakyti abejingumo ir savo žygiams padaršinių pavergtuosius, juos apsaugotų nuo nusivylimo nuosirdžias.

Kalbėtojų tribūnoje daugiausia pasirodė vokiečių ir prancūzų sveikintojų. Iš Fed. Vokietijos ir Vak. Berlyno kaip svečiai sesijoje dalyvavo trys Bundestago nariai: CDU atstovai von Guttenberg ir Martin ir SPD (socialdemokratų) atstovas Paul. Jie pabrėžė savo solidarumą su pavergtųjų atstovų reikalavimais ir ryšium su Berlyno krize nurodė į pavojų nusileisti sovietiniams grąšinimams.

Prancūzijai atstovavo visa eilė svečių — kalbėtojų, o paskutinę sesijos dieną dar prisijungė trys žymūs

prancūzai politikai, rašytojai, pavergtųjų tautų bičiuliai. Sesiją pasveikino rašytojas Jules Romains ir du parlamento atstovai, buv. Prancūzijos užsienio reikalų ministras Maurice Schuman ir Gerard Jaquet.

Sovietai — imperializmo atstovai

Kalbėtojų tarpe buvo prancūzų socialistams parlamentu atstovaujantis Arthur Contes, ir savo kalboje jis pasirodė artimas generolo de Gaulle atstovaujamai minčiai, kad Vakarai, kalbėdami su sovietais, privalo būti atspūs ir kieti. Pasak Contes, jei Vakarai pasirodytų nuolaidūs, tai Vokietija lengvai patektų į neutraliosius vandenis. Tai pavergtųjų ir Prancūzija, Didž. Britanija ir kitus kraštus, o JAV — bes pasuktų izoliacionizmo kryptimi. MKP partijos narys ir senato atstovas gen. Bethouart skatino pavergtuosius būti ištvermingais. Jo žodžiais "Jūs atstovaujate daugeliui milijonų europiečių, kenciančių kolonializmo priespaudoje ir pavergtų žemesnio lygio krašto. Tuo tarpu prispauddėjai išdrįsta vaidinti antikolonializmo meisterius. Mūsų pareiga atskleisti tą apgavystę, nes sovietai — imperializmo atstovai. Mes turime pereiti į ofenzivą prieš turime pareigą politikos ir informacijos priemonėmis. Atidėkime žmonijai akis ir parodykime jai, kaip begėdiškai elgiamasi su pavergtaisiais kraštais" — tais žodžiais baigė savo kalbą Prancūzijos senatorius gen. Bethouart.

Duys prancūzų komunistų prienos narys Raymond Le Douine sesijos dalyviams pasakė, kodėl jis pasirinko kelti ir laisvę, ir karstais žodžiais ragino vesti kryžiaus žygį prieš sovietus vadočius ir jų atstovybes užsieniuose. Ragaliau dar vienas prancūzas svečias, parlamento atstovas Habio-De-loncle susirinkusiems papasakojo apie generolo de Gaulle kuriamą apjungtos Europos vaizdą, Europos, kuri "nuo Atlanto siektų Uralą" ir kuri galėtų išlaisvinti ir pavergtųjų našta velkantią rusų tautą.

JUOZAS STALINAS

Siandien, kada prieš 8 metus miręs Juozas Stalinas pačių komunistų paskelbtas didžiausiu žmogžudžiu ir jo lavonas išmestas iš mauzoliejaus Maskvoje, labai įdomu paskaityti Keleivio prieš 15 metų išleista knygelę —

JUOZAS STALINAS, ARBA KAIP KAZO RAZBAININKAS PASIDARĖ RUSIJOS DIKTATORIUM

Kaina 25 centai.

Knygelės autorius J. Pili-pauskas JAU TADA STALINĄ APIBŪDINO TAIP, KAIP SIANDIEN Jį vadina patys komunistai, nors ir veda tą pačią Stalino politiką. Įsigykite tą knygtę!

MOSŲ ATSTOVO ANGLIJOJE NAUJAS ADRESAS

J. Venskunas
1 Stewart Street,
Mosend, Bellshill
Lanarkshire, Scotland.

PASIRUSIA DŽUNGLIŲ KOVAI

Azijos raistuose ir karas kitoks, ten dažnai reikia tūsiomis rankomis vyrai su vyru susikibti, todėl ir kario paruosimas turi būti kitoks. Prezidento Kennedy atstovas gen. M. Taylor stebi, kaip Pietinio Vietnamo kariai mokomi "judo" imtynių, kurias mokant ir silpnas gali stiprų įveikti.

Ne visi "kombinuoja"

Kai kurie asmens, lankęsi paskutiniū laikui Lietuvoje, tvirtina, kad dabar Lietuvoje visi žmonės "kombinuoja", atseit, vagia, nes nepakankamai uždirbą pragyvenimui. Ar šis užgaulus tvirtinimas yra teisingas? Ar gali visi žmonės "kombinuoti"?

Firmiausia, koks skirtumas tarp vagystės ir "kombinuojimo"? Paprasta vagystė — tai slapta paėmimas ir pasisavinimas svetimo daikto. Anksčiau ar vėliau už vagystę tenka atsakyti, o "kombinuojant", paprastai, atsakymų išvengiama. Pavyzdžiui, asmuo, kuriam pavesta sandėlio priežiūra, nori pavogti kurį nors daiktą, sakysim, antklodę. Jis neima jos nuo lentynos ir nesineša, o iš sandėlio išsineša naują. Sandėlyje antklodžių skaičius atitinka sąskaitos skaiciams, ir "viskas tvarkoje".

Tai mažutė "kombinacija". Dabar pakalbėsim apie didelę. Po karo man teko gyventi Vokietijoje, amerikiečių zonoje, Seligenstadt'o D. P. stovykloje. Teko pastebėti, kaip U.N.R.O.-s pareigūnai "nukombinuodavo" D.P. mėsienio davinį. Darydavo taip. Pirmojo metų mėnesio davinį išduodavo mėnesio pradžioje, o paskui kiekvieno sekancio mėnesio davinį kelias dienas "nudausdavo" taip, kad paskutinio metų mėnesio davinio išdavimas jau būtų nudelsęs ir mėnesio pabaigą, suprantamai, į paskutinę mėnesio dieną. Kadangi kitų metų pirmojo mėnesio davinį irgi galima išduoti tuo pačiu laiku, tai vieną davinį ir "nukombinuodavo", o tuomet jau išitus sekancio metų davinys būdavo išduodamas mėnesio pabaigoje. Pateisiramuosius išlaidy dokumentus sudarydavo labai lengvai. Duoda, pav., vyrams po pora pokelių cigarečių, o moterims ir vaikams po porą plytelių šokolado ir surenka parašus, o naskui į kitas tuščias lapus skiltis surašo "nukombinuota davinį. Ir "viskas tvarkoje".

Ar nepriklausomos Lietu-

vos laikais buvo apsieita be "kombinacijų"? Stai vienas labai "puikus" pavyzdys, kaip "kombinavo" Lietuvos "tovtininkai".

Vieną ankstyvo pavasario dieną pas mane į staigą (tuomet dirbau finansų ministerijoje) atvyko mano geras pažįstamas J. K., gyv. Kaune, Savanorių pr. 133, kur jis turėjo dviejų aukštų neįrengtą namą. Įrengti būtų tik du kambariai pirmame aukšte, kur jis laikė prekybą. Įrengimui jam trūko pinigų. Kadangi bankai duodavo tik trumpalaikes paskolas, tai jis ir atvyko pas mane pasitarti, kur jis galėtų gauti ilgalaikę paskolą. Aš jam patariau kreiptis į Valtstybės Taupomąsias Kasas. Net ir prašymą parašiau. Su prašymu jis tiesiai nuėjo pas Taupomųjų Kasų Valdytoją, kuris, permetęs akimis jo prašymą, ištare:

"Hm... Nedidelė suma... 5000 litų... Bet, matot, teks palaukti... Reikia pirmiau patenkinti tuos, kurie seniai laukia..."

"Bet, Pone Valdytoja, statybos sezonas tuojau prasideda, norėčiau šiais metais užbaigti..." nedrąsiai kalba prašytojas.

"Niekto nepadarysi", tęsia valdytojas: "Yra žmonių, kurie metais laukia... Teks laukti ir tamstai."

Kai nieko nepesęs prašytojas išejo iš valdytojo kabineto, paduodamas jam paitą, kurjeris tyliai (kaip Čechovo "Spravkoje") pasilaušė: "Tai, turbūt, nepavyko? O žinai ką tamsta? Kreipkis į advokatą Grėbliauską. Jis padaro, jei kam nori."

Iš V. Taupomųjų Kasų J. K. nuvyko tiesiai pas advokatą Grėbliauską. Kai jis išlėstė savo reikalą, adv. Grėbliauskas jam taip pasakė:

"Kad intum didesnę paskolą, tai apsimokėtu. O dabar 5000... Nei tamstai, nei man naudos. Aš imu 20% nuo paskolos, o dar sumokėsi nuošimčius ir neužteks. Stai notaras Škėma ėmė 80,000 litų. Tai kas kita. Apsimoka. Jei intum, sakykim, 10,000, tai tuomet ir kitas tuščias lapas skiltis surašo "nukombinuota davinį. Ir "viskas tvarkoje."

Ar nepriklausomos Lietu-

ar aš tiek galėčiau išmokėti," atsisakė J. K.

"Jei nepajęsi, pratęsim ilgesniam laikui," užtikrino adv. Grėbliauskas.

Taip J. K. ir nepavyko gauti 5000 litų paskolos dėl to, kad nesutiko imti daugiau ir penktadalį sumokėti adv. Grėbliauskui.

Sie pavyzdžiai rodo, kad "kombinatoriai", paprastai, išvengia atsakomybės, kad "kombinuoti" gali ne kiekvienas, bet tik atsakingesnieji asmens ir kad ne skurdas yra "kombinacijų" priežastis. Eilinis darbo žmogus "kombinuoti" negali, nes jam tai neprieinama, o kas gi vargingiau gyvena už eilinį darbo žmogų? Jis savo žinioje teturi darbo įrankius, tai kągi jis gali "nukombinuoti"? Gal kasuota? Ką?! Atsakingesnes vietas užima partijos žmonės ir specialistai, tai jie ir "kombinuoja", nežiūrėdami, kad geriau gyvena už eilinius darbo žmones.

S. Kriaučiūnas

PLAKĖ UŽ BAŽNYCIOS NELANKYMĄ

1622 m. Upytės valsčiaus laikytojo buvo paskelbtas siuoks įsakymas parapijos žmonėms:

"Kas bus nebuves bažnyčioje be rimtos priežasties, taip pat kas bus dirbes nstatytą šventadienį arba sekmadienį, turi duoti į bažnyčios dėžutę po tris lietuviškus grašius; o jeigu dažnai būtų tuo kaltinamas, tada, imkėjęs pabaudą tiek už savo nebuvimą bažnyčioje, tiek už darbą šventadieniais ir sekmadieniais, be to, dar turės sekmadienį arba šventadienį stovėti kengėse, pradedant nuo skambinimo didžiosioms misioms ligi pusdienio, arba jis turi būti gerai išplaktas žmonių aki-vaizdoje."

Už nėjimą išpažinties buvo skiriama 12 lietuviškų grašių pabauda, o, be to, nusikaltusijai laikyti kiekvieną sekmadienį ar šventadienį dėdą į kaladę, prie bažnyčios durų, kol įvykdys įsakymą.

KAIP SENIAU LAIKĄ SKAČIAVO

Mūsų istorikas Simonas Daukantas savo knygoje "Būdas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Zemačių" rašo, kad senovės lietuviai šitaip laiką dalijo:

Dieną su naktia dalijo į 24 valandas, arba adynas, kurias taip vadino: 1. samrėškis, arba brėkšta, 2. samrėmis, arba sutema, 3. vakarėis, 4. nuovakaris, 5. išvakarėis, 6. naktovidas, 7. imigis, 8. pirmieji gaidžiai, 9. antrieji gaidžiai, 10. prieš aušrą, 11. aušta, arba švinta, 12. mažoji pusrytelė, 13. išaušo, 14. santėkis, 15. didysis pusrytis, 16. priešpietis, 17. pietai, arba pusdienis, 18. pokaitis, 19. po pokaitis, 20. no pusdienio, 21. pavakarė, 22. mažoji pavakarėlė, 23. vakarojus, 24. saulėlydis.

TURIME LIETUVOS ISTORIĄ

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos ke-liš egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl., su trimis žemėlapiais ir daug paveikslų. Kaina 12 dolerių.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

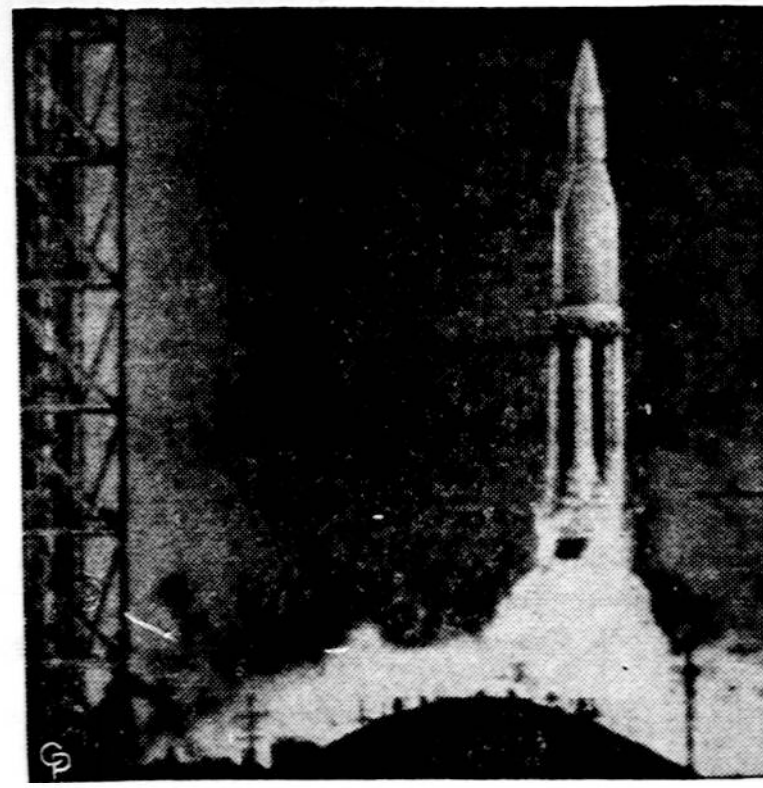
— Alo, Maik!
— Labas, tėve! Matau, kad Chicago neišvažiuo. — Nu, kaip sia žmogus važiuos, kad svietas kraustosi is galvos. Staciai suvarjavojo. Pėreitą naktį ir užmigt negalėjau.
— O kas tėvą taip jaudina?
— Mane daug kas baderiuoja, Maiki. Vot, paimkim kad ir tas Chruščiovo bombas. Visas svietas prieš jas protestuoja, ba vėjas išnesioja jų pelenus, ką žmonės pavojingi, ale tas lakudra nieko nekerina, kasdien sprogdina vis didesnes raketas. Sako, viena buvusi tokia didelė, kaip 50 mikitonų!
— Ne "mikitonų", o megatonų, tėve.
— O kas yra mergų tonas?
— Ir ne "mergų tonas", tėve, bet megatonas.
— Tai kas tas?
— Tai yra dar nelabai seniai pradėtas vartoti žodis, tėve. Senesniuose žodynuose ir enciklopedijose jo nėra. Dabar jis vartojamas branduolinių sprogmenų įėjai pavaizduoti. Svoris jis reiskia milijoną tonų. Kai sakoma, kad buvo išsprogdinta 50 megatonų bomba, tai reiskia, kad tas sprogimas turėjo tiek jėgos, kiek turėtų 50,000,000 tonų T.N.T. sprogimas.
— O kas tas T.N.T.?
— Tos radės reiskia labai smarkią sprogstamąją medžiagą, tėve. Ji vadinasi tri-nitro-toleru, arba trumpiau — tritolu. Bet paprastai rašoma tik trim kapitalinėm raidėm: T.N.T.
— Ar ji pridaro daug iškados? Kas būtų, sakysim, jeigu tokia bomba nukristų ant Saubostono?
— Yra manoma, tėve, kad vieno megatono bomba gali sugriauti didelį miestą.
— Tai jau man ir tau, Maiki, štur būtų kaput, ar ne?
— Gal ir būtų, jei nespėtume įlįsti į tunelį.
— Bet jeigu vieno megatono užtenka miestui sugriauti, Maiki, tai kokiam biesui Chruščiovas daro 50 kartų didesnes bombas?
— Tėve, klausimas yra

Petras Rimša Amerikoje

J. VLKS

JAV sąmoningesnieji lietuvių suruoštas dainos ir muzikos koncertas. Programą sudaro ir domisi Lietuvos gyvenimu, jos laimėjimais, gerus jos darbus, to paties universiteto rėmė ir jos žymesnius veikėjus žinojo ir gerbė.
Nors skulptorius Petras Rimša gyvendamas Lietuvoje nesiveržė į politiką, buvo palinkęs į kultūrinį darbą, bet JAV lietuviai kultūrininkai žinojo jo meno kūrinius ir jais didžiavosi.
Štai tam įrodymas.
Antanas Bačėnas iš Kensington, Pa., parašė man laišką ir leido jo laiško žiniomis pasinaudoti.
Kai 1937 metais Petras Rimša atvyko į JAV, tai jo kūrinių paroda buvo suruošta ir Pittsburgho universitete. Berods, tame pačiame universitete yra įruoštas Lietuvos kambarys. Apie tą parodą tada daug rašė "Naujienoms" pats Antanas Bačėnas — Antanas iš Agurkiskės. Dabar jis, prisiminęs tą parodą, man rašo:
"Daktarė J. T. Baltrušaitienė iš anksto žinojo, kad skulptorius Petras Rimša atvažiuos į Ameriką. Tai ji su savo gerais talkininkais kvietė visus Pittsburgho miesto lietuvius stoti į bendrą darbą, bendromis pajėgomis suruošti Petro Rimšos darbų parodą garbingame Pittsburgho universitete. Ne visi tokiam bendram darbui pritarė. Vietos R. katalikų bažnyčios kunigai tą pakvietimą tylomis apėjo. O "staro krajaus" senieji "patriotai" visai šaipėsi, visokius nešvarius juokus pasakojo. Apie patį Petrą Rimšą kalbėjo kaip kvailą, kiauless ganantį piemenį.
"Bet paroda įvyko. Parodos atidarymo dieną suėjo jos pазіureti visi universiteto profesoriai, studentai, spaujos bendradarbiai ir kiti protingi žmonės. Jų tarpe gausio būti kokie trys šimtai neturių vyrų ir moterų. Pittsburgho universiteto prezidentas gražiais žodžiais pasveikino Petrą Rimšą, pakvieko lietuvių parodos komitetui ir visiems kitiems už suruošimą tokios neįprastos parodos, kaip Petro Rimšos kūrinių.
"Pittsburgho miesto majoras šiltai žodžiais pasveikino Petrą Rimšą ir jam padovanojo sidabrinis miesto raktus. Toje parodoje buvo trijų dienraščių korespondentai padarė tos parodos nuotraukas ir, skulptoriaus Petro Rimšos darbus gerai įvertindami, visa tai aprašė, kartu sudėję ir dienraščių puslapius ir padarytas nuotraukas.
"Kytojaus dieną parodon sugužėjo lietuvių jaunimo, čia Amerikoje gimusio, ir senimo, čia Pittsburghe gyvenančio. Visiems jiems paroda patiko, ir gyvai joje išsitaitytais kūrinių domėjosi. Parodos apžiūrėti atsilankė ir vietos lietuviai kunigai ir kelios vienuolės. Jie susilaukė apie parodą kalbėti. Buvo šalti, nešnekūs. Gal nepatiko, kad parodoje nerado šventųjų paveikslų.
"Parodos trečią dieną bu-

MILŽINISKA SATURN RAKETA

Spalo 27 d. Amerikos mokslininkai iš Cape Canaveral Floridoje išsėvė pirmą kartą raketa Saturn, kurios aukštis yra 162 pėdos ir svoris 462 tonos. Ji pakilo apie 90 mylių ir per 8 minutes nuklūs 225 mylias, nukrito į jūrą. Kaip pirmas bandymas, Saturno skridimas skaitoma dideliu pasisekimu.

Pasikeitimai socialinėje apsaugoje

Massachusetts socialinio draudimo įstaigos vedėja Angela O'Brien rašo:
Savo pirmame straipsnyje apie naujos socialinės apsaugos įstatymo pakeitimus aš aprašiau galimybes, kurias yra suteikiamos vyrams išėirant į pensiją, sulaukus 62 metų amžiaus.
Siame straipsnyje aš noriu paliesti kitą svarų įstatymo pakeitimą — tą, kuris sumazina laiką, kurį asmuo turi išdirbti pagal socialinės apsaugos įstatymą, kad gautų pensiją sau ar, jo mirties atveju, šeimai.
Tuo pakeitimu galės pasinaudoti apie 160,000 senesnio amžiaus žmonių: senesni vyrai ir moterys darbininkai, jų žmonos ar išlaikomi vyrai ir našlaičiai, išlaikomi našlaičiai, išlaikomi mirusių darbininkų tėvai, kurie iki šiol pensijos negalėjo gauti.
Pagal naują įstatymą vyrai, pasiekę 65 metų amžiaus, ar moteris, pasiekusios 62 metų amžiaus, šiais metais galės pensiją gauti, būvę apdrausti tik iki du su puse metų, vietą iki šiol reikalaujusių su puse metų. Vyras, sulaukęs 65 metų amžiaus, ar moteris, sulaukus 62 metų amžiaus, prieš 1958 m. turi būti išdirbę pusantų metų, kad galėtų gauti pensiją.
Mirusio darbininko, kuris mirė prieš 1958 metus, išlaikyti šeimos nariai gali taip pat gauti pensiją, jeigu darbininkas prieš savo mirtį būvęs apdraustas per pusantų metų.
Aš turėčiau nurodyti, kad kreditas už darą yra skaičiuojamas kalendoriniais ketvirčiais (kas trys mėnesiai). Todėl asmeniui ne būtinai reikia išdirbti du su puse ar pusantų metų, kad gautų pensiją.
Jeigu manote, kad jūs ar bet kuris jūsų šeimos narys gali dabar gauti pensiją pagal šiuos naujus įstatymus, rašykite man, ar dabar kas pajėgų kurio nors mūsų tautiečio dailininko panašią parodą suruošti, kuri tiek svečių sutrauktų?
gal šį naują socialinės apsaugos įstatymo pakeitimą, tuojau kreipkitės į savo socialinės apsaugos įstaigą.
Gal but jūs jau kreipėtės į savo įstaigą uoį po 1960 m. rugsėjo mėn., kai Kongresas šį įstatymą priėmė. Kreipkitės ir vėl: šis yra naujas pakeitimas, kuris įgalina žmones gauti pensiją su dar mažesniais darbo kreditais. Kaip ir anksčiau, nė vienas negali gauti išmokėjimų, išdirbęs mažiau kaip pusantų metų.
Bostone socialinio draudimo įstaiga yra 333 Washingtono gatvė.
KOMUNISTŲ TIKSLAI NESIKEICIA
Šiomis dienomis Sovietų Sąjunga "pakvietė" Suomiją įsijungti į bendrus su Sovietų Sąjunga gynybos planus. Vadinasi, Suomija turi atsikątyti neutralios politikos. Kitaip sakant, Sovietų Sąjunga reikalauja ir Suomijoje savo bazių.
Ta proga New York Times lapkričio 1 d. vedamajame tarp ko kita rašo:
"1939 m. rugsėjo mėnesį Stalinas ir Molotovas pareikalavo iš Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Suomijos vyriausybių karinių bazių ir kitų koncesijų, reikalingų Sovietų Sąjungos apsaugai nuotariamo užsienio priešų puolimo. Reikalavimai buvo paremti plonai paslėptu kariniu užpuolimu ir gausių patikrinimų žodžiais, kad Sovietų Sąjunga nė nemano kesintis į tų mažų kraštų laisvę ir nepriklausomybę.
"Estija, Latvija ir Lietuva, žinodamos, kad Stalinas prieš kelias savaites jau susitarė su Hitleriu, nusileido

šitiems reikalavimams. Per kelis mėnesius jos buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą, kurioje ir šiandien tebėra. Suomiai reikalavimus atmetė ir, kai sovietai juos užpuolė, didvyriškai gynėsi, ir šiandien Suomija tebėra nepriklausoma valstybė.

Sitų įvykių prieš dvidešimt metų prisiminimas patikima, kodėl Suomijos pakvietimas tartis apsaugos reikau užtraukė ant visos skandinavijos toki nelaimę pranašaujanti šėselį. Svedų neutralumo puolimas, Vakarų Vokietijos kaltinimas, kad ji, padedama Norvegijos ir Danijos, gresia Sovietų Sąjungai, ir užsimintas reikalavimas iš Suomijos duoti Sovietų Sąjungai karinės bazės, — visa šita primena Staliną ir Molotovą. Tas turi sukelti didžiausią susirūpinimą tuo, ko Maskva siekia, ypač kad nota buvo išeikta beveik tuo pačiu metu, kada Maskva išsprogdino 50 megatonų bombą.

"Kas toį notoj slepiama, gerai išaiškina neseniai išleistoį knygoį suomių istorikas ir diplomatas Max Jakobson, dalyvavęs 1939 m. derybose:

"Darbotvarkėje nuolat yra suomių-rusų klausimas, bet ji turi tik vieną punktą, kaip sutaisyti su Rusijos troškimais suomių nepalaužiamą valią būti nepriklausomais"

"Be abejonės Chruščiovas tikisi, kad Suomiai greitai nusileis ir tuo būdu jis gaus apčiuopiamą dividendą už tas išlaidas ir propagandą, kurias jis įdėjo į stropias pastangas terorizuoti pasaulį atomo bombų sprogdinimais. Gal būtų jis tuo būdu siekia sumažinti tą smūgį, kurį savo nepaklusnumu Chruščiovui sudavė maža Albanija, savo gyventojų skaičiumi mažesnė už Suomiją. Šia suomių tautai ir jos vadams pavojingą valandą visos laisvos žmonijos simpatijos yra vyrams, kurie šiomis dienomis turės darviti likiminius sprendimus Helsinky."

IDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Juozas Svaistas: JO SUZADĖTINĖ, premijuota s romanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 pusl. kaina \$4.00.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vaikus pilniais žmonėmis ir tikrais lietuviais, 397 psl., kaina \$4.00.

Vytautas Alantais: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 pusl., kaina \$4.50.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoj 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

"Keleivio" 1962 Metų

KALENDORIUS

JAU RUOSIAMAS SPAUDAI. KVIECIAME JĮ UŽSISAKYTI

"Keleivio" Kalendorius 1962 metams pradėdamas ruošti. Jame bus daug ir įvairių skaitymų, informacijų, eilų, juokų, patarimų ir plati kalendorinė dalis.

Kalendoriaus kaina lieka ta pati kaip pernai

75 CENTAI

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

VIENUOLIS

Medviagalio pilis

Medviagalio kalnas yra 8 su puse kilometrų nuo Kalinėnų, tai aukščiausias kalnas žemaičiuose—234 metrų nuo jūros lygio (Satrijos kalnas tėra 227 metrai aukščio). Medviagalio pilis pirmą kartą minima 1316 m., tais metais kryžiuočiai ją buvo užpuolę. Tokių užpuolimų yra buvę ne vienas, juose yra daug žemaičių ir kryžiuočių kraujo pralietas, daug senų padavimų yra apie Medviagalio pilį. Vienas jų čia spausdinamas.

Aplinkui gūdūs šilai, klampios balos, klampios pievos, mauruoti vandens liūnai, raistai ir vėl miškai ir miškai. Tarp tų miškų kurkuriu prategę praskintos margės—ariamų dirvų sklypai. Prie tų sklypų pamiškėse tūno susigūžusios, prie žemės šiaudiniais stogais pritūpusios samanotos lūšnelės. Tūno jos prie žemės pritūpusios ir, regisi, bijo, kad išlindęs iš miško kryžiuotis jų nepamatytų ar kitas kuris priešas žemaičių turtu nesugundytų. Apie lūšnelės nei tvorų, nei daržų, nei sodų, ir ne tik žmonių, bet ir gyvulių nematyti. Net šunelis, ir tas niekur nesiskardena, tik tamsioje, nykioje girioje nuolat tarskia, kalena snapais geniai margasparniai, kranksi juodieji varnai, vaitoja laukiniai karveliai, o šakotų ažuolų ir eglių viršūnėse nuo saulės patekėjimo iki nusileidimo kliauga, lyg ką pasakoja strazdai giesmininkai, ir įvairių paukščių paukščių balsai balseliai pripildo mišką ir susilieja į vieną, nors skambia, bet nedarnią harmoniją. Tuo tarpu prategę negirdėti triušiančių žmonių šnekos, neatsiliepia miške jų dainų aidas, o ir darbuojasi jie tarytum paslapčiomis, tarytum ne sau ir ne savo margėse. Tylūs ir tie, kurie gano miškuose savo gyvulėlius ir sergsti juos ir nuo plėšraus žvėries, ir nuo pikto kryžiuočio akies. Tik retkarčiais išeina jie iš miško į aikštes pasidairyti, į stūkšančią tarp raistų ir pelkių Medviagalio pilį paveizėti ir laukų rūp atsikvėpti. O Medviagalio, regis jiems, čia pat, bet pasiek tu ji žmogus, kad gudrus: jei neprigersi giliuose grioviuose, nenugarmėsi pelkių akivaruose, tai, prisikąsęs kalno, tikrai galą gausi vilkduobėse. Tik savieji, tik patikimieji žinoj Medviagalį per pelkes ir raistus kūlgrindžio kelią.

Medviagalio pilies kampinio bokšto viršūnėje visuo-met stirkso derva išteptas ir šiaudais aprištas aukštas stiebas. Prie jo nuolat stovi ginkluoti vyrai. Jie dieną naktį budi ir žvalgosi į tolimesnius ir artimesnius piliakalnių bei sargybos bokštus ir stebi visą apylinkę. Ir ant kitų piliakalnių taip pat dieną naktį eina sargybą ginkluoti vyrai, dairoi ir visos pusės ir seka plačią apylinkę, nes kryžiuotis gudrus, apgaulingas ir klaidingas: kartais jis puola žemaičių kraštą iš pietų nuo panemunės, kartais, susidejęs su kalavijuočiais,— iš šiaurės vakarų ar kitur. Tačiau sumanus žemaitis visur pristatė jiems pilių, spąstų ir sudarė kliūčių. Tik iš Kuršių vilnių, Ventos miškų ir iš padubisio girių nesistiebia į dangų piliakalniai ir pilių sargybų bokštai. Nuo amžių ten niekas, be žvėrių ir paukščių, nesikuria ir negyvena. Per tuos tankumynus neįsilažia į žemaičių kraštą ir joks kitas priešas.

Bėda žemaičiams, kai ant kurio piliakalnio suliepsnoja stiebas ir į padangę iškyla kruvinų dūmų stulpas. Nepraėina nė valandėlė, ir tuojau suliepsnoja Padevyčio, Vederių, Bilionio, Lapocių, Baitininkų, Girmikų, Alkų, Sumanų, Treigių, Paršpilio piliakalniai, jiems atsiliepia Moteraitis, Sprūdė, o šiaurėje nušviečia plačią padangę aukštoji Satrija ir stačioji Girgždūta, ir baisi žinia apskrieja visą žemaičių kraštą. Kas gyvas susirūpina tuomet savo gyvybe, savo turtu, savo artimaisiais. Seniai, moterys ir vaikai bėga slėptis į tamsias, nykias girias, į klampius raistus. Kiti varosi į gynimosi pilis savo gyvulėlius, gabenas mantą. Pajėgesnieji vyrai skubiai balnoja žirgus, ginkluojasi kalavijais, buožėmis, saidoiais, ir vieni traukia į pilis, kiti skuba priešui kelią pastoti. Kam kur slėptis, kam kur joti, jau iš anksto vadų pasakyta ir visa sueigose aptarta ir apsvartyta. Kūlgrindį į Medviagalį nurodo pabėgėliams piliakalnio sargybos vyrai. Jis toks painus, vingių vingiais iškraipytas, taip gudriai ir sumaniai užmaskuotas, kad be vadovų niekas kitas jo ir nežino: žingsnis nuo kūlgrindžio į dešinę ar į kairę — žingsnis į prarają, marmalyne ar vilkduobę, kurios dugnas aštriais ažuoliniais kuolais dantytas. Bet kryžiuočiai, pažinę žemaičių gudrumą ir sumanumą, kitąsyk braunasi prie piliakalnio ir tiesiausiu keliu, neieškodami nei kūlgrindžio, nei brastos. Šimtai jų, geležimis apsiaukščiusių, žuva pelkėse, raistuose, nugrimzda klampiose marmalynėse, su žirgais prigeria akivaruose ar, pasimovę ant aštrių ažuolinių kuolų, miršta vilkduobėse. Tačiau tie, kurie prisikasa prie Medviagalio, patys nebebrangina savo gyvybės, nežino pasigailejimo ir pilies gynėjams. Ir apgultieji iki paskutinio lašo ginasi nuo užpuoliku, ir jie nebrangina savo gyvybės ir kiekvienas tik trokšta kuo daugiau išuodyti savo priešų, kuo daugiau pralieti jų kraujo, kad ra-

RAUDONPLAUKĖMS SEKĖSI

Sitos dvi raudonplaukės amerikietės, kurios Europoje studijuojančios meną, buvo nuvažiuosios į Berlyną ir grįžusios pasakoja, kad joms einant iš rytinio Berlyno į vakarinę miestą, komunistų policininkai su jomis elgėsi labai mandagiai. Mat ir jie kai kada turi minkštą širdį raudonplaukėms.

KELEIVIS DEBESĖLIS

Pilkas debesėlis plaukia
Per dangaus gelmes
I slaptinę žydrą tolių —
I šiltas žemes.

Ten jis savo lengvą našta
Maloniai pames
I plačių Juodųjų jūrų
Mėlynas geimes.

Ei, pasveikink, debesėli,

Debesų vėsmes,
Tas gilybes, tas platybes
Gyvas, nemarias.

Mykolas Vaitkus

Prel. Mykolas Vaitkus gimė 1883 m. spalio 27 d. Gargžduose, pradėjo rašyti 1906 m., rašė eilėraščius, beletristiką, dramos veikalus, satyras. Jo raštų yra išleista keliolika knygų. Šiuo metu gyvena Rhode Island valstijoje ir plunksnos iš rankų dar neišleidžia.

Ko moterys nori iš vyrų

Viena belgų organizacija sumanė panagrinėti, kokių dorybių moterys pageidauja iš vyrų, ir tas išvadas spaudoje paskelbė. Straipsnį perspausdino italų žurnalas, toms išvadoms pritarė ir italų moterys.

Sitos dorybės pagal jų svarbumą esančios šios:

Švelnumas

Tai labiausiai vertinama dorybė, kurios, reikia pripažinti, vyrams daugiausia trūksta. "Kad mano vyras bent retkarčiais pašnibžėtų — Aš myliu tave", dūsa viena moteris.

Mūsų visuomenėje vyrai auklėjami labai kontroliuoti savo jausmus, o tas kaip tik nesutinka su ta išsiveržiančia šilima, kuri moterims reikalinga. Jos nori, kad vyras būtų stiprus susidurdamas su kitais, bet švelnus ir malonus su moterimi, kurią jis myli. Gal perdidelis reikalavimas, bet toks yra.

Mandagumas

Moterys dažnai skundžiasi, kad kai tik baigiasi flirtas, vyras tampa žiauriai abejingas. "Kad jis man parodytų nors tiek pagarbos, kiek visai svetimoms", skundėsi viena moteris. "Kai mes esame vieni, jis pamiršta mandagumą".

Nemandagus elgesis su savo žmona yra nepateisinamas.

mia sąžine galėtų keliauti pas savo protėvių šešėlius, kur tik žuvusiems už laisvę ir už tėvynę vieta amžinose Pramžiaus dausose.

(Bus daugiau)

Draugingumas

Moterys skundžiasi, kad vyrai yra blogi draugai. Jie, grįžę iš darbo, tyli, kai tik pavargo, ieško kitų vyrų draugystės arba sėda prie televizijos.

Labiausiai tuo skundžiasi tos, kurių vyrai kitų tarpe yra labai kalbūs, ten jie stambiai blizga, o namuose visiškai nuobodūs. Šitos nelaimingos moterys betgi neklausia savęs, kodėl jos nesugeba sužadinti vyruose tų gabumų, kurių jie be abejonės turi.

Jautrumas

Moteris yra labai patenkinta, jei vyras nujaučia visus žmonos norus, atsimeina svarbesnes sukaktis ir jos gimimo progą dovanoja kaip tik tai, ko ji pageidauja. Čia moterys ieško savo moteriškumo ir to skirtumo, kuris yra su juo susijęs, pripažinimo.

Neaiškumas

Daug moterų skundžiasi, kad jų vyrai neduoda joms pakankamai pinigų, o tuo

tarpu jie patys lengvai juos išleidžia.

Arba jie niurna dėl maišto kokybės ar kitko, visai nenorėdami suprasti, kad žmona daro viską, ką galima jos turimomis lėšomis padaryti.

Tokių vyrų šeimos galvos vaidmens demonstravimu moterys jaučiasi žeminamos.

Taktingumas

"Kai aš su vyru esu kurioj nors draugijoje, vyras pajaukia mane", skundžiasi viena. Kita sako, kad jos vyras ją kritikuoja vaikų akys.

Moterys santykiuose su vyrais yra labai pažeidžiamos pozicijoje, nes vyrai, bendrai paėmus, yra fiziškai stipresni, ekonomikai ir socialiskai galingesni, todėl moterims labai svarbu būti tikroms, kad jų vyrai nenori jų žeminti.

Ištikimumas

Kai žmona pastebi vyro neįtikimumą, ji nebegali jaustis saugi. Jei ji žino, kad vyras meluoja, ji tuoj nori žinoti, kur vyras eina, su kuo susitinka. Jai vis vaizduojasi kita moteris, besipainiojanti tarp jų. Artimi šeimyniški ryšiai negalimi, jeigu jie nėra paremti ištikimumu, pasitikėjimu.

Ar yra kitaip manančių?

PADIDĖJO ISTORIŲ ŠEIMA

Nedaug teturime vyrų istorikų, o moterų dar mažiau, todėl džiugu, kad paskutiniųjų šeimą neseniai padidino Jonė Kondratavičiūtė, kuri Chicago universitete gavo istorijos magistrato laipsnį ir dabar mokytoja Los Angeles priemiesty Whittier.

Jos diplominio darbo tema buvo "Socialdemokratų sąjūdis Pabaltijie prieš pirmą pasaulinį karą".

J. Kondratavičiūtė gimė Kaune, pirmąją mokyklą pradėjo lankyti Vilniuje, su tėvais atsidūrė Vokietijoje, baigė pradžios mokyklą ir pradėjo lankyti aukštesniąją, kurią tepabaigė jau atvykusi į JAV Brooklyne. Kolegiją baigė Los Angeles mieste ir gavo bakalaurų laipsnį, o magistrato laipsnį įsigijo, kaip minėta, Chicago universitete.

J. Kondratavičiūtė veikli buvo ir studentų organizacijose, ji dalyvauja lietuvių minėjimuose, koncertuose ir kituose rengimuose.

Linkėtina jai sėkmės profesijos darbe, o laisvu laiku sklaidyti Lietuvos praeities lapus ir juose išdiliusias vietas atnaujinti savo tėvynės netekusiems tautiečiams.

KAIP REIKIA KALBĖTI

Svarbiausia, nereikia pradėti kalbos apie orą, nes tai parodo minčių neturtingumą.

Taip pat nekalbėti apie kitų asmeninį gyvenimą smulkmenas, nors ir gerai žinotum.

Netinka kalbėti tai, kas galėtų esančius įžeisti.

Nepertaukti, jei ir kitiems ka girdint kas pasakoją jau žinomą tau dalyką.

Kai kartą yra ir daugiau žmonių, nekalbėti visą laiką su vienu.

"A. L. B."

Meilė — ne seilė, nemuryai.

MIAMI, FLA.

Malonus Moterų Klubas banketas

Moterų Klubas spalio 15 d. surengė banketą iš Europos grįžusiai Jannie Goodwill pagerbti. Ji yra Moterų Klubu išdininke, labai sąžiningai atliekanti savo pareigas.

Banketą pradėjo Moterų Klubu pirm. Jennie Nevis ir paprašė vadovauti Eleną Verbelienę.

Žodį tarti gavo Klubu pirm. A. Kadsel, po jo Frank Mockus, didelis Klubu rėmėjas, nuosirdus, visuomet savo žodį vykdąs žemaitis, F. Rodgers ir, žinoma, pati Jennie Goodwill.

Ji papasakojo savo atsiųžtus iš Europos išpučius. Ji lankėsi Anglijoje, kur yra gimusi, Prancūzijoje, Italijoje. Mačiusi visokių "stebuklų". Pav., viename teatre į sceną išėjusi graži mergina su didele skrybėle ir tik levos drabužiais pasipuošusi.

Goodwill sūnus, kuris baigęs kolegiją kartu važinėjo, sakąs motinai: "Mama, žiūrėk, kokius gražius darbu."

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

VAIKO SVEIKATA. Parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbiu patarimu vaikų sveikatos klausimais, 126 psl. kaina \$1.25

DIENOJANT. "Kovencijų karaliaus" sūnus Kipro Bielinio idomūs atsiminimai, 464 psl. kaina \$6.00

1905 METAI. Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai. Kaina \$6.00

ZVILGSNIS Į PRAEITĮ. K. Žmuro idomūs atsiminimai, 477 psl. kaina \$5.00

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS. Parašė Anicetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje, 464 psl. kaina \$6.50

LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE. Surinko ir suredavo Jonas Balys, 472 dainos su gaidomis, Angliškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, įrista 326 psl. kaina \$5.00

MAŽOJI LIETUVA. Parašė M. Gimbienė, J. Gimbienė, J. Linigis, J. Balys ir J. Žilėvičius, 326 psl. kaina \$5.00

LENGVAS BŪDAS ISMOKTI ANG. LIKAI. Geriausias vadovėlis pradedantiems anglų kalbą mokytis, 400 psl. kaina \$5.00

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. Inkėnė, geriausias lietuvių kalbos mokytis anglų kalbą kalbančiam, 141 psl. kaina \$1.25

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiarus ir naudingas knyga šiuo dienu klausimams, 60 psl. kaina \$0.50

NEMUNO SŪNYS. Andrius Valčiukas, 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo prieš Smetonos diktatūrą. Pirmą dalį 380 psl. kaina \$3.00

NEMUNO SŪNYS. Andrius Valčiukas, romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina \$4.00

LIETUVIŲ LAUDIES MENAS. Jo meninių formų, ypač religinių, išvysta, Paulius Galanėlis, didelis knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje. Kaina \$8.50

SUZADĖTINĖ. J. Titilė 15 trumpų pasakojimų, 180 psl. kaina \$2.00

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ. arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijos, 96 psl. kaina \$0.50

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. Parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl. geras popiera. Kaina \$5.00

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRL. STAUŠ VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu susipažinti. Kaina \$1.20

MILZINO PAUKŠTĖ. Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl. didelio formato, geras popiera, kaina \$2.50

KODEL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ? Atvira nuomonė, idomūs argumentai. Kaina 20 Cnt.

ALTORIŲ ŠEŠELYS. V. Putino-Myslo idomūs romanai trijų dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsivada kunigystės dėl moterystės. Trys dalyje įtrauktas į vieną knygą, kiti viršai, 631 puslapis. Kaina \$6.00

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

606 E. Broadway — Boston, Mass.

dantis turi ta mergina, o ji jam atsakiusi: "Tu žiūrėk į jos dantis, o aš eisiu vandens atsigerti." (Tokių "stebuklų" turbūt galima pamatyti ir Miami. Red.)

Lipnickas nepasiekėjo padainuoti, pats sau akordeonu pritardamas.

Tą dieną buvo ir mano gimtadienis, todėl visi linkėjo ilgiausių metų. Visiems už tai nuosirdžiausiai dėkoju.

Jennie Nevis

MOTERYS IR DARBAS

JAV statistikos įstaiga praneša, kad šių metų kovo mėnesį buvo 2 milijonai šeimų, kurių vyrai neturėjo darbo. Iš to skaičiaus apie 700,000 šeimų gyveno visiškai ar dalinai iš žmonių darbo. 170 tūkst. šeimose nei vyras nei žmona neturėjo darbo. Palyginus su pernykščiais metais, šitas skaičius dvigubai pakilo.

Iš 40 su puse milijonų išeikvusių moterų kovo mėnesį dirbo 12 mil. 337 tūkst. tūkst. 929,000 buvo be darbo.

LIETUVA BUDO. Stenono Kairio labai valdžiai ir idomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekvienai progai, gražiais kietais viršeliais, iliustruota, 416 puslapių, didelio formato. Kaina \$5.50

ZEMAIČIŲ KRIKSTAS. P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laiko, kieti apdarai \$2.50

ZEME DEGA. J. Savicko karo metu (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl. kaina \$4.50

ZEME DEGA. J. Savicko užrašų antroji dalis, 414 psl. kaina \$4.50

SOCIALIZMO TEORIJĄ. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina 25 Cnt.

ISJUSIEMS NEGRIZTI. M. Katiškio meistriškas aprašymas, kaip karui einant prie galo tūkstančiai lietuvių bėgo į vakarus nuo rusų "vadotojų", 536 psl. kaina \$5.00

SLAURUOJU TAKELIU. K. R. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 178 psl. kaina \$2.00

BARABAS. Paer Laverkisto istorinis apysaka, laimėjusi Nobelio premiją. Kaina \$2.25

ZEMAITES RASTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina 50 Cnt.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai. Kaina \$1.00

CEZARIS. Mirko Jesulio romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po 42, ara visos 3 dalys \$6.00

NAUJA VALGIŲ KNYGA. Parašė M. Michelionienė, 250 viršelių, lietuvių ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina \$1.25

A KISS IN THE DARK. J. Jazmino anglų kalba rašyti vaizdeliai. Kaina kietais viršeliais \$2.00, o minkštis viršeliais \$1.00

ATLAIDU PAVESYJ. P. Abelkio romanas iš žemaičių Kalvarijos praeities, 467 psl. kaina \$4.00

VISUOTINAS TVANAS. Ar galiojo toks tvanas būti ir ką apie tai sakė mokslas? Kaina 25 Cnt.

SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOLŠEVIZMĄ. Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina 25 Cnt.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardas. Kaina 25 Cnt.

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.

JUOZAS STALINAS. arba kaip Kaukazo ižopis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina 25 Cnt.

DEL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina 25 Cnt.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GARAS. 32 psl., kaina 25 Cnt.

VLIKO GRUPŲ KOMISIJS PRAKŠINIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 psl., kaina \$1.00

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius, kaina \$10.00

švedijoje

GYD. VL. K.

Tęsinys

Uppsala

Po vienos lietingos dienos išaušo kita su rudens ūkumomis. Spalio mėn. prodžios laukai pro traukinio langą atrodė lyg Lietuvos laukai rudenį. Dirvos buvo ariamos, nors kaikur dar ir vasario gubos tebestovėjo ir saulės laukė.

Uppsala, Švedijos mokslo židinys, yra į šiaurę nuo Stockholmo. Atrodo nedidelis miestas, nors turi apie 65,000 gyventojų ir dominuojamas dviejų pastatų: katedros su dviem smailais bokštais ir bokštelio ir pilies. Uppsala yra universiteto miestas, nes seniau mokslo glaudėsi prie pilių ir bažnyčių. Uppsaloje mokslo semiasi apie 6,000 studentų.

Per miesto vidurį teka negili, bet sriani upė (Fyzis). Gatvė nuo stoties kyla į kalną. Daug senų pastatų, nes Uppsala jau stovėjo 13-tame amžiuje, o 1447 metais joje buvo įsteigta universitetas. Tiesa, 1702 m. gaisras beveik visiškai sunaikino miestą. Neaplenkė ugnis ir pilies ant kalno, kuri buvo pradėta statyti 16 amžiaus viduryje. Ji buvo atstatyta pradžioje 19 amžiaus ir šiandien apsupta gražaus parko. Kai lipi į kalną jos apžiūrėti, medžių viršūnėse triukšmauja varnos, o po kojomis trūnįjančių rudens lapų kvapas, nors atrodo, kad tai pati žemė kvepia. O varnų reikia privengti: jos neatsargios su savo krituliais. Tėbėra miglota, ir miesto kontūrai atrodo lyg minkšta anglimi piešti; tik du smaili aukšti gotiškos katedros bokštai kiek ryškesni nuo senųjų patrankų pilies kieme.

Pilis labai paprasta, su aukštomis lygiomis sienomis ir vos truputį už jas aukštesniais apvaliais kampiniais bokštais. Jos vidaus salės taip pat paprastos. Pilyje yra miesto banketų salė, joje yra prisielaudusios ir kaikurių valdžios įstaigos.

Parko takais rudens migloje praeina vienas kitas studentas ar porelė. Tūkstančiai jų čia susirenka Valpurgijos naktį, balandžio 30 d., pavasario prie traukinių laukų sutikti. Tokia tradicija yra visoje Švedijoje, bet ši diena ypač triukšmingai atšvenčiama universiteto miestuose Uppsaloje ir Lunde.

Universiteto pastatai išdėstyti aplink katedrą. Bibliotekoje yra virš milijono knygų, jų tarpe labai senų ir vertingų, kaip Sidabro biblijos (Codex argenteus) iš 500 m. sena gotų kalba. Pats šios biblijos tekstas yra net iš 4-tojo amžiaus. 1648 metais švedai šią knygą pasiėmė kaip karo grobį, kai jie užėmė Pragę. Dabar jau knygos nebegrobiamos, ir tai kiekvienais metais bibliotekos knygų lentynose pailgėja 700 metrų.

Daug retų knygų ir rankraščių išdėta po stiklu tam tikrose vitrinose. Senieji pergamentai nuo saulės šviesos dar ir žalia gelumbe uždengti; pakeli šią uždangą, kol apžiūri, ir vėliau ją vėl užtiesi ant stiklo.

Asusidomiu medicinos knygomis iš Waller rinkinio: Jennerio, raupų skiepų įvedėjo, raštai; Holmes, Laennec ir daug kitų. Išdėstyta ir daug garsių žmonių laišku, kaip Marijos Antuanetos, Karolio XII ir t.t. Ant sienų įvairūs seni žemėlapiai.

Iš kitų pastatų apžiūriu didingus vadinamus universiteto rūmus iš praeito amžiaus pabaigos. Daug paminklų ir portretų sukaupia šių rūmų koridoriuose ir sapiešti; tik du smaili aukšti gotiškos katedros bokštai kiek ryškesni nuo senųjų patrankų pilies kieme.

Pilis labai paprasta, su aukštomis lygiomis sienomis ir vos truputį už jas aukštesniais apvaliais kampiniais bokštais. Jos vidaus salės taip pat paprastos. Pilyje yra miesto banketų salė, joje yra prisielaudusios ir kaikurių valdžios įstaigos.

Parko takais rudens migloje praeina vienas kitas studentas ar porelė. Tūkstančiai jų čia susirenka Valpurgijos naktį, balandžio 30 d., pavasario prie traukinių laukų sutikti. Tokia tradicija yra visoje Švedijoje, bet ši diena ypač triukšmingai atšvenčiama universiteto miestuose Uppsaloje ir Lunde.

Universiteto pastatai išdėstyti aplink katedrą. Bibliotekoje yra virš milijono knygų, jų tarpe labai senų ir vertingų, kaip Sidabro biblijos (Codex argenteus) iš 500 m. sena gotų kalba. Pats šios biblijos tekstas yra net iš 4-tojo amžiaus. 1648 metais švedai šią knygą pasiėmė kaip karo grobį, kai jie užėmė Pragę. Dabar jau knygos nebegrobiamos, ir tai kiekvienais metais bibliotekos knygų lentynose pailgėja 700 metrų.

Daug retų knygų ir rankraščių išdėta po stiklu tam tikrose vitrinose. Senieji pergamentai nuo saulės šviesos dar ir žalia gelumbe uždengti; pakeli šią uždangą, kol apžiūri, ir vėliau ją vėl užtiesi ant stiklo.

Asusidomiu medicinos knygomis iš Waller rinkinio: Jennerio, raupų skiepų įvedėjo, raštai; Holmes, Laennec ir daug kitų. Išdėstyta ir daug garsių žmonių laišku, kaip Marijos Antuanetos, Karolio XII ir t.t. Ant sienų įvairūs seni žemėlapiai.

Iš kitų pastatų apžiūriu didingus vadinamus universiteto rūmus iš praeito amžiaus pabaigos. Daug paminklų ir portretų sukaupia šių rūmų koridoriuose ir sapiešti; tik du smaili aukšti gotiškos katedros bokštai kiek ryškesni nuo senųjų patrankų pilies kieme.

Pilis labai paprasta, su aukštomis lygiomis sienomis ir vos truputį už jas aukštesniais apvaliais kampiniais bokštais. Jos vidaus salės taip pat paprastos. Pilyje yra miesto banketų salė, joje yra prisielaudusios ir kaikurių valdžios įstaigos.

Parko takais rudens migloje praeina vienas kitas studentas ar porelė. Tūkstančiai jų čia susirenka Valpurgijos naktį, balandžio 30 d., pavasario prie traukinių laukų sutikti. Tokia tradicija yra visoje Švedijoje, bet ši diena ypač triukšmingai atšvenčiama universiteto miestuose Uppsaloje ir Lunde.

Universiteto pastatai išdėstyti aplink katedrą. Bibliotekoje yra virš milijono knygų, jų tarpe labai senų ir vertingų, kaip Sidabro biblijos (Codex argenteus) iš 500 m. sena gotų kalba. Pats šios biblijos tekstas yra net iš 4-tojo amžiaus. 1648 metais švedai šią knygą pasiėmė kaip karo grobį, kai jie užėmė Pragę. Dabar jau knygos nebegrobiamos, ir tai kiekvienais metais bibliotekos knygų lentynose pailgėja 700 metrų.

Daug retų knygų ir rankraščių išdėta po stiklu tam tikrose vitrinose. Senieji pergamentai nuo saulės šviesos dar ir žalia gelumbe uždengti; pakeli šią uždangą, kol apžiūri, ir vėliau ją vėl užtiesi ant stiklo.

ma Sv. Trejybės. Karalius Erikas joje klausė mišių, kai jis buvo užpultas prieš kariuomenės ir nudobtas netoli bažnyčios. Tai įvyko 1160 metais. Vėliau karalius Erikas buvo paskelbtas šventuoju.

Senoji Uppsala

Ji tik dvi mylios nuo Uppsalos, bet autobusas mane veža lyg kaimo laukais su ūkiais aplink. Netoliese turi būti ir karškas aerodromas, nes sprausminiai lėktuvai įoromis vikriai nardo.

Senoji Uppsala anksčiau buvo pagonybės kultūros centras. Čia buvo garsi pagoniška šventykla. Miestelio sone yra trys neaukšti pilakalniai, kuriuose 6-tame amžiuje 3 švedų karaliai buvo palaidoti. Vėliau čia būta ir krikščionybės centro, nes ant pagonių šventyklos buvo pastatyta katedra ir jau 12-to amžiaus pradžioje Uppsaloje gyveno vyskupas. Bet vėliau katedra sudegė, ir vyskupo būstinė buvo perkelta į dabartinę Uppsalą.

Katedros vietoje yra išlikusi iš akmenų pamūryta įdomi bažnyčia, savo stogu žapyskio bažnyčią primenanti. Šalia — medinė varpinė, irgi panašaus stiliaus, primena kažkokią žemaitijos miestelio varpinę (Šaukėnų?). Už šventoriaus čia pat seni kapai su neaukštais akmeniniais paminklais. Visos architektūrinės linijos tikrai nepaprastos, savotiškos — reikia pačiam pamatyti, kad jas galėtum įvertinti ir jomis pasigrožėti.

Rudens diena neilga. Nėra kada nueiti į už bažnyčios esantį provincijos muziejų po atviru dangumi (vėliau didesnį ir įvairesnį mačiau kitame universiteto mieste Lunde ir jį aprašysiu). Autobuso reikia laukti, o todėl dalį kelio paėję, nes tai vienas malonumas. Šermūnėliai prie kelio su kečėmis raudonų uogų, tik nežinia, ar jų uogos, ar jų lapai šiuo metu raudonesni. Du jauni traktorininkai giliai arija juodą žemę. Jau baigia ir vos beturi vietos apsisukti, išvarė vaga. Pasiveja mane autobusas, ir juo grįžti į Uppsalą.

Siauromis gatvelėmis, kurių seni namai su dideliais kiemais, atrodo lyg matyti aname puikiame "Laukinių brąšių" filme (nors tas filmas vaizdavo kitą miestą), ieškau Linėjaus botanikos sodo. Jį surandų jau beveik prieblandoje. Šis botanikos sodas buvo įkurtas 1655 metais, ir didysis Linėjus buvo jo direktorius ir universiteto profesorius nuo 1741 m. iki savo mirties 1778 m. Po Linėjaus mirties botanikos sodas buvo perkeltas į kitą, didesnę vietą, bet šis pirmąsias sodas yra restauruotas taip, kaip jis atrodė Linėjaus laikais.

Jo kampe yra buvęs Linėjaus namas, dabar muziejus; dešinėje, jis buvo uždarytas. Užtat apžiūrėjau įvairius retus ir paprastus augalus sode — prie jų yra lentelės su vardais. Be įvairių prašmatnių gėlių, egzotiškų augalų, buvo ir paprasti ramuniai, pievų žolės, net tokia durnapetė ten užėmė savo paskirtą vietą.

Tuo vėlu laiku buvau vienintelis lankytojas, tik varnos medžiuose rėkavo. Kai išėjau vėl į gatvę, Uppsalos

VIETINĖS ŽINIOS

Laisvės Varpas dėkoja

Ivykęs spalio 22 d. Laisvės Varpo metinis koncertas atskleidė iškiliausius mūsų dainininkus, o taip pat ryškiai parodė, kiek Bostonas ir apylinkės lietuviai domisi turimais savo talentais ir juos remia. Mūsų sąlygomis tokio koncerto surengimas — tai didelis darbas, kuris neįmanomas be platesnės visuomenės talkos. Uoliejai Laisvės Varpo rėmėjai Bostono ir Brocktone įsijungė į tą talką visu nuosirdumu, atlikdami įvairius darbus, remdami koncerto rengimą pinigais ir produktais, globdami dainininkus, organizuodami jiems priėmimą po koncerto, atvykdam į koncertą ir priėmimą po koncerto. Visiems jiems reikiame nuosirdžiausią padėką.

Didelė padėka priklauso visiems tiems, kurie parėmė koncerto rengimą, įsirašydami:

judėjimas buvo smarkiai pagyvėjęs. Žmonės kas dviračiais, bet daugiausia automobiliais skubėjo iš darbo namo. Laikas buvo ir man grįžti į Stockholmą, nes rytą laukė kelionė skersai visą Švediją į Goteborgo miestą. (Bus daugiau)

mi koncerto programos knygutę vienu ar kitu būdu, o taip pat tiems, kurie jau po koncerto aukojo Laisvės Varpo vykdymui darbu paremti. Jų finansinė parama yra padrasinimas ateityje nenuleisti rankų, bet imtis darbų, reikalingų mūsų tautinei kultūrai populiarinti ir ugdyti. Koncerto programos knygutė — tai lyg veidrodis, kuriame atsispindi, kurios organizacijos, kurie profesionalai, verslininkai ir šiaip jau asmenys randa reikalo prisidėti prie tokių darbų, kaip minimo koncerto rengimas.

Savo darbu ir dainininkų globa daug prisidėjo prie koncerto rengimo šie asmenys: Elena ir Jeronimas Kačinskai, Aldona Labuckaitė, Birutė ir Kostas Pranckevičiai, Ona ir Antanas Bartasimūnai, Stasė Vaičiūnė, Antanina Kropienė, Valerija Katuskienė, Elena Simonavičiūtė, Stasė Jančiauskienė, Jonas Tuinila, Jurgis Jurėnas, Pranas Račkauskas, Stepas Kiliulis, Petras Pelidzius, Ada Ausiejienė, Anele ir Juozas Januškevičiai, Raimondas Šukys ir eilė kitų, vienaip ar kitaip talkininkavusių valdybai ir kontrolės komisijai šiame darbe.

ISEINA NEPAVASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Knyga iliustruota Amerikos lietuvių veikėjų, organizacijų ir didžiųjų suvažiavimų nuotraukomis. Knygos aprašoma lietuvių išeivija Jungtinėse Valstybėse, Kanadoje ir Pietų Amerikoje. Medžiaga tai knygai buvo renkama 40 metų. Tokios knygos lietuviams dar neturėjo.

Pirmoji knygos dalis apima išeivijos pradžią, kuri prasidėjo 17-amie šimtmečiu ieškant Lietuvos vaikams laisvės ir duonos. Iš jos sužinome, kad pirmieji ateiviai plaukė jūromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą.

Devynioliktojo šimtmečio gale lietuviai ateiviai irgi rado čia ne pyragus. Kai kurie jų iš New Yorko pėstiėjo į Pensilvaniją anglų kasti. Pirmoji kolonija susimetė Danville, paskui Shamokine, Shenandoah'ryje ir kitur.

Kasyklų apylinkėse pradėjo kurtis ir pirmosios socialų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą ir išvystė platų kultūrinį veikimą. Socialistai pirmieji pradėjo leisti čia lietuviškus laikraščius, steigti mokyklėles ir sakyti prakalbas. Lygiagrečiai veikė laisvamaniai ir kūrėsi partijos. Bet viskui emė savintis mūsiškių katalikų nuosavybės, todėl bažnyčiose prasidėjo muštynės, ir dėlto emė organizuotis nepriklausomos arba tautiškos partijos. Tarp vienu ir kitu užvirė rungtynės.

1905 metais Lietuvoje prasidėjo revoliucija, ir kai socialistai Amerikoje pradėjo rinkti pinigus caro valdžiai griauti, o kunigai stovėjo tos valdžios ginti, tuojau vieni su kitais susikirto ir prasidėjo aštri kova, kuri tęsėsi iki caras buvo nuverstas. Tada prasidėjo batalija dėl Uracho, kurį dešinieji norėjo pastatyti Lietuvos karaliui.

Knyga parodo, kad mūsų išeivija visada buvo gyva ir jautri tautos daliai. Kai įsikūrė Lietuvos respublika, Amerikos lietuviai suorganizavo milžinišką vajų už jos pripažinimą.

Pirmiau, kol buvo uždrausta lietuvių spauda Lietuvoje, Amerikos lietuviai kovojo už jos atgavimą. Buvo net parašyta ir nusiųsta carui tam tikra knyga, reikalaujant spaudos grąžinimo.

Paryžiaus parodoje amerikiečių lietuvių pastangomis buvo įrengtas lietuviškas skyrius, kuriuo tarptautinėje arenoje buvo parodyta, kad nežūrint rusų valdžios priespaudos, lietuvių tauta tebėra gyva.

Buvo organizuoti du skridimai Lietuvon, kad atkreiptų į ją pasaulio dėmesį.

Be to, knyga parodo, kaip atsirado Amerikos Lietuvių Taryba ir kaip rusų agentai norėjo sunaikinti Balfą.

Bet tai tik mažutė knygos turinio dalelė. Kiekvienam patartina tą istorinį veikalą įsigyti. Kalėdoms tai puiki dovana. Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdais \$5.00, o minkštais—\$4.00.

Užsakymus prašom adresuoti:

KELEIVIS

636 East Broadway

So. Boston 27, Mass.

Nuosirdžiausia padėką visiems, aukščiau suminėtiems ir nesuminėtiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie mūsų metinio koncerto pasisekimo. To koncerto sukėltoji mūsų visuomenėje nuotaika — tai visų mūsų bendras laimėjimas. Sutartinai siekime daugiau tokių laimėjimų, kurie stiprina lietuvių, populiarną mūsų turimus talentus ir ugdo tautinę kultūrą.

Laisvės Varpo Valdyba

RASINIO KONKURSAS JAUNIMUI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 328 kuopa Bostono skelbia konkursą lietuvių jaunimui parašyti rašinį apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir jo reikšmę lietuvių emigracijoje. Konkursą sąlygos:

1. Konkurse gali dalyvauti lietuviai-lietuvės SLA nariai ar jų vaikai iki 18 metų amžiaus, gyveną Massachusetts, JAV.

2. Rašinio dydis: nemažiau kaip 3, nedaugiau kaip 5 mašinėlė rašyti lapai.

3. Rašinys turi būti parašytas lietuvių kalba.

4. Už tris geriausias rašinius skiriamos premijos: pirmoji \$35.00, antroji \$25.00 ir trečioji \$15.00.

5. Rašinys p a s i rašomas slapyvardžiu. Atskirame uždarame voke turi būti įdėta tikroji pavardė ir vardas, adresas, rašinio antraštė, autorius slapyvardis. Ant to voko užrašomas tikslai slapyvardis, ir jis atsiunčiamas drauge su rašiniu.

6. Konkurso sprendėjų komisiją sudaro: Margarita Michelsonienė, Antanas Gustaitis ir Jurgis Gimbutas.

SPECIALISTAI

Persiųsti pinigų į S S S R Venietelė turinti leidimą ir bondyta—turinti užstatą.

PERSIUNTIMUI TARNYBĄ

Pilnai garantuojama Klausk smulkmenų:

GRAMERCY

744 Broad Street

NEWARK, NEW JERSEY

Isteigta 1947

MES NESĖME LAISVĘ

Hamiltono bendrovė Rūta daliai atspausdino PETRO K. PLESKEVICIAUS atsiminimus MES NESĖME LAISVĘ. Knyga gražiai išleista, turi 139 puslapius. Joje aprašyta Pirmo Pasaulinio Karo pradžia 1914-1915 mm., lietuvių gyvenimas po rusų caru, vokiečių okupacija ir LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES paskelbimas, savanorių gyvenimas, mūšiai kar lauke su Lietuvos priešais—bolševikais, lenkais ir bermontininkais. Įdėtas svarbesnių mūsų vietų žemėlapis ir autorius nuotrauka. Knygą išleido pats autorius, Lietuvos kariuomenės savanoris—kūrėjas ir laisvės kovų invalidas. Knyga įdomi, tinka visiems kaip seniams taip ir jauniems. Užsiskę šią knygą paremsite netekusį sveikatos Lietuvos karą invalidą. Knygą užsisakyti:

P. PLESKEVICIUS, 193 East Ave., No. Hamilton, Ont., Canada Pastaba: Už \$2.00 autorius atsiųs tą knygą ir pridės Michalos pranašystes.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvių bendram lietuviškam darui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvių ir remia kovą dėl Lietuvos laisvės ateities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA IKI \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudę gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateitį.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki giles senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

MES ATLIEKAME... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- Biznio kortelių
- Spausdintų vokų
- Laikams antgalvių
- Programų ar plakatų
- Bet kokiai pramogai bileto
- Draugijoms įstatų ar blankų

"Keleivio" spaustuvė padarys Tamstoms viską ir prisiųs. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryte AM Bangomis 1190 kilociklų FM Bangomis 105.7 megaciklų 18 WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VISCINIS 47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS. Tel. JUniper 6-7209

